

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

19e jaargang

nummer 5

Mei 2019

KERKBEHEER

Hoe staat het met de AVG?

Auteursrecht en de kerk

Kerk-muzikaal-bewustzijn

*Uitzending van kerkdiensten:
voetangels en klemmen*

ENERGIE VOOR KERKEN

hellemans
ENERGY CONSULTANCY
uw energiemanager

Bedankt voor uw deelname!

Ruim 3.500 kerken en kloosters doen al zeven jaar mee met het inkoopcollectief Energie Voor Kerken.

Dankzij uw deelname kopen we gezamenlijk voordelig groene energie in bij Greenchoice, de energieleverancier van het collectief.

Uw voordelen

- Scherpe groene energietarieven (100% Nederlandse wind en gas: Gold Standard certificaten)
- Uitstekende contractvoorwaarden
- Transparante dienstverlening
- Optimale persoonlijke service

Ook interesse?

U kunt maandelijks instappen in het collectief. Kijk voor meer informatie op Energievoorkerken.nl of neem contact op met Sonja Boer van Hellemans Consultancy. E: boer@hellemansconsultancy.nl T: 030 767 01 21

Het collectief Energie Voor Kerken is een initiatief van CIO-K in samenwerking met energie adviesbureau Hellemans Consultancy.

GREEN CHOICE

Inrichten van Kerken

Bij restauratie, renovatie en nieuwbouw

PIM VAN DIJK DESIGNS

Nicolauskerk Wolphaartsdijk

www.pimvandijkdesigns.nl

tel: 0575-528803

BETERE VOORWAARDEN VOOR UW LENING?

SKG

Bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer kennen we de kerkelijke markt als geen ander! Veel kerkelijke gemeenten hebben dit al ervaren en hebben hun financiering tot volle tevredenheid bij SKG ondergebracht.

Bij SKG kunt u terecht voor:

- een nieuwe financiering
- oversluiten huidige financiering
- passend advies voor uw kerkelijke gemeente

Vraag een vrijblijvend gesprek aan (0182) 58 80 00 of kijk voor meer informatie skggouda.nl.

KERKBEHEER

INHOUD

Voorzitterskolom Regels en vertrouwen	5
Hoe staat het met de AVG?	6
Maandelijks cartoon	9
De orgelbank	9
Auteursrecht en de kerk	10
In dienst van de kerk Privacyfunctionaris	13
Kerk-muzikaal-bewustzijn	15
Opinie	17
Uitzending van kerkdiensten: voetangels en klemmen	18
Agenda	20
Producten	20
VKB Vrouw	21
Het aanbod van PrivacyTeam B.V.	22
Actueel	23
Vraag van de kerkrentmeester Kosterwoning verkopen	25
VKB Partner 'Gewoon Jeroen'	26
De LOK - vraagbaak voor techniek	28
Verenigingsnieuws	31
Onderscheidingen van de VKB	33
PKN Onderscheidingen	34

Complex en veelomvattend

Auteursrechten zijn inderdaad reëlijk complex en veelomvattend. Alhoewel er op het gebied van auteursrechten zelf de afgelopen jaren weinig veranderd is, hebben we hier toch een actueel thema. De (digitale) mogelijkheden zijn namelijk enorm toegenomen. Beamen en streamen, noem het maar op. We staan er alleen niet altijd bij stil of dit wel toegestaan is. Een liturgie of een opname van de eredienst kunnen eenvoudig en snel op de website geplaatst worden. De vraag is alleen of we ons wel aan de privacywetgeving houden en doen we recht aan alle auteurs.

Misschien ontbreekt de urgentie om dit te controleren en denkt u 'het zal zo'n vaart toch niet lopen'. Maar het kan behoorlijke consequenties hebben wanneer u geen rekening houdt met deze regels. Daarom hebben we voor dit thema gekozen. We hopen u zo bewuster te maken van de do's en dont's op dit gebied.

Mariëtte van Ooijen
Eindredacteur

Colofon

Dagelijks bestuur VKB

Drs. C. de Raadt, Bodegraven, voorzitter
G. Koffeman, Oudewater, vice-voorzitter
Mr. P. van den Boogaart, secretaris en 2e penningmeester
Drs. H. van der Wal, Heino, 2e secretaris
Drs. H. van der Burg, Westerbroek, penningmeester
Ir. B.P. de Wit RTD, Sprang-Capelle, lid
Drs. R. Buddenberg, Zoetermeer, lid

Ereleden

D.G. Bijl, drs. G. van Soest en
Mr. P.A. de Lange

Redactie

J.M. Aarnoudse, hoofdredacteur, M. van Ooijen, eindredacteur, W. Hukom, N.J.M. de Jong en E. van Rijssen

Redactieraad

Mr. P. van den Boogaart, voorzitter,
J.C. Riemersma, dr. M. van der Meulen
en M. Nieboer

VKB Bureau

Vrieseweg 82,
3311 NX Dordrecht
E-mail: info@kerkrentmeester.nl
Tel. 078 - 639 36 66
Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176, 3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden
van de VKB: 1 t/m 5 abonnementen

w 30,- per abonnement; 6 t/m 10
abonnementen € 28,- per abonnement
en 11 en meer abonnementen € 26,-
per abonnement. Abonnementsprijs
voor niet-leden € 33,- per abonnement.
Deze prijzen zijn exclusief 9 pct.
BTW. ISSN 1568-8712. Abonnementen
lopen per kalenderjaar. Opzegging kan
tot uiterlijk 4 weken vóór de afloopda-
tum. Er verschijnen 10 nummers per jaar
(juli/ augustus en november/december
zijn gecombineerde nummers.

Oplage & druk

5.500 ex. © mei 2019 - Verloop drukkerij

Foto omslag

De LOK

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB).

Leden van de VKB kunnen zijn: gemeenten, welke behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland, te weten Protestantse Gemeenten, Hervormde Gemeenten, Gereformeerde Kerken en Evangelisch-Lutherse Gemeenten, of federaties van deze gemeenten.

Deze leden worden in de VKB uitsluitend vertegenwoordigd door het college van kerkrentmeesters. Het ledenbestand van de VKB omvat ruim 93 % van alle bij de Protestantse Kerk aangesloten plaatselijke gemeenten.

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is een zelfstandige organisatie. Zij werkt wel ten dienste van de Kerk, maar neemt een onafhankelijke positie in ten opzichte van de Protestantse Kerk in Nederland.

Het doel van de VKB is drieërlei:

- belangenbehartiging voor de leden door deelname aan onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden binnen de kerk (voor medewerkers en predikanten), door participatie in organen en organisaties die van belang zijn voor kerkbeheer en door een rol te spelen in de beïnvloeding van ontwikkelingen binnen de kerk, zodat overal waar beleid gemaakt wordt voor of in de kerk het kerkrentmeesterlijk perspectief meespeelt;

- optreden als service instituut door het aanbieden van diensten die aansluiten op de behoeften van de leden;

- optreden als kennisinstituut door middel van deskundigheidsbevordering en het verzamelen, ontsluiten en ter beschikking stellen van informatie die voor colleges van kerkrentmeesters van belang is.

Save the date Regiobijeenkomst VBMK "Gezocht; kerkbestuurder (M/V)"

Op 27 juni a.s. organiseert de VBMK samen met de VKB en de Protestantse Gemeente Utrecht haar eerste regiobijeenkomst van 2019. Centraal staat de veranderende rol van de kerkbestuurder, de man of vrouw die de lijnen uitzet, de strategie en het beleid bepaalt en toezicht houdt. Zie pagina 20 voor meer informatie.

Lakerveld
ingenieurs- & architectuurbureau

Periodiek Instandhoudingsplan - Restauratieplan - Renovatieplan - Herbestemming - Transformatie

Interieurplan - Bouwhistorisch onderzoek - Cultuurhistorisch onderzoek - Bouwkundige opname

Noordzijde 95¹ | 4225 PL Noordeloos | 0183-582600
info@lakerveld-noordeloos.nl | www.lakerveld-noordeloos.nl

Regels en vertrouwen

Of we het nu leuk vinden of niet, we leven in een maatschappij die als het gaat om informatievoorziening een steeds opener karakter krijgt. Daar waar vroeger informatiestromen, persoonlijke gegevens en allerlei data via schriftelijke middelen, via al of niet gesloten archieven, via vertrouwelijkheid van op papier gezette informatie beheerst konden worden, is dat in de huidige tijd niet meer mogelijk.

De digitale en sociale media hebben ons veel voordelen gebracht, maar zorgen er ook voor dat data open te verkrijgen zijn. Dat wat een keer in de digitale wereld terecht is gekomen is daar ook niet zo makkelijk uit weg te nemen. Het geeft ons ongekende mogelijkheden, maar we lopen ook tegen ongekende risico's aan.

Het is dan ook niet verwonderlijk te constateren, dat er voor de beheersing van die risico's nadere regelgeving, regulering nodig is. Aanscherping van wet en regelgeving op het gebied van de bescherming van gegevens met het oog op de privacy van betrokkenen is dan onvermijdelijk. Kerkelijke gemeenten die immers ook met gegevens van hun leden van doen hebben zijn daar niet van uitgezonderd en hebben hier een opdracht. En dat de kerkrentmeester daar een rol en soms ook het voortouw in neemt is ook niet verrassend.

We lopen als kerkelijke gemeenten tegen meer van die generieke regels aan die nu eenmaal het maatschappelijke verkeer pogen te stroomlijnen. Of het nu gaat om Arbo wet- en regelgeving, arbeidsrechtelijke kaders of ANBI criteria. We kunnen nog zo overtuigd zijn van het bijzondere karakter van geloofsgemeenschappen, we ontkomen er niet aan hier ons toe te verhouden. Maar ook als we in onze diensten gebruik willen maken van de nieuwe technieken en liederen en teksten via de beamer willen laten zien, dan gaat dat niet zomaar.

Waar we in dat alles met elkaar als samenleving voor moeten oppassen is dat we het gezonde evenwicht weten te vinden tussen blijkbaar noodzakelijke regulering en het vertrouwen in organisaties en mensen die daarvan deel uit maken. Het mag niet zo zijn dat de zucht naar regulering om risico's te voorkomen doorslaat in gestold wantrouwen, in overmatige detaillering waarin de ruimte voor het op verantwoorde wijze nemen van verantwoordelijkheid lijkt te worden weggedrukt.

Met dat alles is dit geen pleidooi om ons aan die regels te onttrekken, integendeel. Het is wel een roep om het de plaats te geven die passend is. We kunnen en mogen immers niet voorbij gaan aan het appèl op de mens te streven naar het goede, te handelen zoals Jezus ons dat heeft voorgeleefd, gericht op Hem en de naaste. Is dat een te grote brug tussen samenleving en geloof? Tussen regels en vertrouwen? Spreuken 21 zegt hierover: 'Wie rechtvaardigheid en trouw nastreeft, ontvangt leven, rechtvaardigheid en eer'.

Hoe staat het met de AVG?

Tekst Nico de Jong **Beeld** Bert de Jong

Bert de Jong (64) is momenteel gemeentebegeleider bij de Protestantse Kerk in Nederland. Hij is betrokken geweest bij het opzetten van het LRP-ledenregistratiesysteem. Hij ondersteunt als zelfstandige verschillende organisaties bij de fondsenwerving. Hij begeleidt een aantal AVG trajecten zowel binnen als buiten de kerk. Daarnaast is hij voor de helft van zijn werktijd directeur van de Internationale Bijbelbond. Voorheen was hij werkzaam bij het Nederlands Bijbelgenootschap. Ik spreek met hem over de Privacy-wetgeving nu deze ruim een jaar van kracht is.

Hoe staat het in algemeen met de toepassing dan de regelgeving?

Bert legt uit: "Het wordt soms onderschat. Wat wordt gevraagd is dat je de handelingen met persoonsgegevens vastlegt. Start met het formuleren wat je aan het doen bent. Bepaal wat de informatie is die je hebt en wat je ermee doet. Je kunt de invoering van de wetgeving in je lokale gemeente er vaak niet zomaar even bij doen. Daar ben je als kerk snel een seizoen mee bezig. Bij kerken van behoorlijke omvang is er meestal wel expertise bij de gemeenteleden aanwezig. Maar daar waar de kerkelijke gemeente relatief klein is, of een kerk met een beperkt aantal inzetbare mensen zie je soms problemen. Je eerste verantwoordelijkheid als kerk is het 'samen gemeente zijn'. Daar moet je de prioriteit leggen. En niet bij allerlei regelgeving er omheen. Als je daar als kerk je handen aan vol hebt kun je er beter voor kiezen om externe deskundigheid in te schakelen."

"De AVG zegt dat je inzichtelijk moet maken wat je doet met persoonsgegevens. Er is echter geen standaardformulier voor ontwikkeld. Je mag dat zelf op een eigen manier vorm geven. Dat geeft je een bepaalde mate van vrijheid. Een formulier is weliswaar dwingend, maar geeft wel duidelijk de kaders aan van welke zaken je moet regelen en biedt duidelijkheid in hoeverre je compleet bent. In de maanden rond de invoering vorig jaar kwamen er veel vragen naar boven zoals bijvoorbeeld 'mag je nog met

name voorbede voor gemeenteleden doen?' en 'kun je nog de naam noemen van degene die de bloemen ontvangt?'. Je moet als eerste de prioriteit stellen dat je met elkaar gemeente bent en het kenmerk daarvan is dat je op elkaar betrokken bent en met elkaar het geloof viert en deelt. Als gevolg hiervan deel je ook onderling informatie. De vraag is hoe specifiek je dit doet. Daar moet je uitermate zorgvuldig mee omgaan. Wat ook een punt is, is dat veel kerkdiensten tegenwoordig via het internet worden uitgezonden. Steeds vaker zijn er video opnamen. Vertel dat niet alleen aan je gemeenteleden maar ook aan bijvoorbeeld de gastpredikant die voorgaat, zodat die er rekening mee kan houden."

Is het altijd nodig om voor een handeling te laten tekenen?

"Ik zou ervoor kiezen om dat wat je doet met gegevens wel vast te leggen, maar overal voor laten tekenen gaat ook wel ver. We kunnen voor iedere actie een handtekening vragen, maar op het moment dat je bijvoorbeeld een gastpredikant op de hoogte brengt van de regels en werkwijze mag je ook aannemen dat die (bij het uitblijven van een negatieve reactie) hiermee akkoord gaat. Voorom dat het een lijst wordt die betrokkenen moeten gaan afvinken. Zo werkt het in de praktijk niet. Het wordt dan ook heel formeel. Onlangs kwam ik in een kerkgebouw waar een bordje boven de deur van de kerkzaal hing met de mededeling dat er tijdens de dienst video-opnamen

worden gemaakt. Het was daar volstrekt duidelijk dat wanneer je middenvak in de kerk ging zitten je in beeld zou kunnen komen en in de zijvakken niet.”

“Je kunt zo heel veel dingen regelen. Cruciaal is dat je de mensen informeert op welke wijze je te werk gaat. De AVG kent ook duidelijke rechten toe. Je mag als persoon je informatie inzien en je mag die informatie wijzigen of laten verwijderen. Daar moet je als gemeente zorgvuldig naar kijken. In gesprekken met gemeenten neem ik dat rijtje van rechten altijd even door. Leg als gemeente bijvoorbeeld vast wat je gaat doen als gemeenteleden met bepaalde vragen komen. In de praktijk komen zulke vragen vaak bij de scriba terecht of bij degene die de administratie van de kerk doet, die dan naar bevind van zaken moet gaan handelen. Als je dit vastlegt is het voor iedereen duidelijk.”

Is het verstandig om als kerkelijke gemeente een coördinator AVG aan te stellen?

“Dat is inderdaad verstandig. De wet kent een ‘functionaris gegevens bescherming’. Dat is iemand die als het ware toeziet op alles wat je met adressen en persoonsgegevens van mensen doet. Die persoon wordt hiervoor ook getraind. Je ziet bijvoorbeeld dat in ziekenhuizen en zorginstellingen zo’n functionaris actief is. In dergelijke instellingen worden dan ook veel bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. Binnen de kerkelijke gemeente is dat niet zozeer het geval. Maar het is wel heel verstandig om een gezamenlijk aanspreekpunt te hebben in de kerkelijke gemeente waar alle vragen op dit gebied terecht komen. Je ziet vaak dat deze taak wordt belegd bij het college van kerkrentmeesters. Als je het doelmatig aanpakt voorkom je veel onnodig administratief werk. Voor kleinere kerken is het handig dat je in de nieuwe classicale omgeving bijvoorbeeld afspraken maakt met buurgemeenten en dat

bij vragen een bepaalde persoon als aanspreekpunt wordt benaderd. Zo kun je elkaar als gemeenten prima helpen en steunen.”

In hoeverre is het nodig om je systeem periodiek te updaten of zit je goed als je alles in de basis hebt geregeld?

“Van belang is natuurlijk dat je het in eerste instantie praktisch en goed regelt. Daarnaast is het verstandig om er tenminste eenmaal per jaar nog eens naar te kijken. Je kunt zo’n actie koppelen aan het moment waarop je jaarlijks kijkt naar de begroting of de jaarrekening. En kijk dan even hoe je omgaat met deze informatie. De regelgeving kan immers ook wijzigen. De plaatselijke kerk wordt vanuit de overheid steeds meer als een bedrijf gezien. Denk hierbij aan de ANBI-registratie, KvK-inschrijving en dergelijke die ook de aandacht blijven vragen. Door deze acties te clusteren blijf je gemakkelijk bij. Wees wel alert wanneer je zaken anders gaat doen. Stel dat je het kerkblad extern gaat laten verzorgen. Dan moet je ook afspraken maken in het kader van de AVG. Wanneer je anderen (dat kunnen ook gemeenteleden zijn) de persoonsgegevens laat verwerken voor je gemeente moet je wel vastleggen wat er gebeurt en hoe, maar ook wat er moet gebeuren nadat men de gegevens heeft gebruikt. Op zulke momenten moet je een verwerkingsovereenkomst afsluiten waarin staat wie mag de gegevens gebruiken en wat ermee gedaan mag worden. De gegevens mogen alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze beschikbaar worden gesteld.”

Is e-mail ook een aandachtspunt?

“Wat ook nog wel eens wordt vergeten is het email verkeer. Kerkenraadsleden die aftreden worden vaak uitgebreid bedankt voor hun inzet, maar bedenk dan ook dat zo’n persoon vaak nog veel informatie over gemeenteleden op zijn privécomputer of in de mailbox heeft staan. Dit zou soms beter georganiseerd kunnen worden. Denk dan aan het vastleggen van gegevens in een beveiligde (internet) omgeving. Dit vereist wel iemand met verstand

van zaken als je dit goed wilt organiseren. Als je kijkt naar specifieke functies binnen de kerk (scriba, voorzitter of secretaris van het college) kun je besluiten om hiervoor ook functionele emailadressen aan te maken. Denk bijvoor-

“Steeds meer wordt van kerken een bedrijfsmatige reactie verwacht”

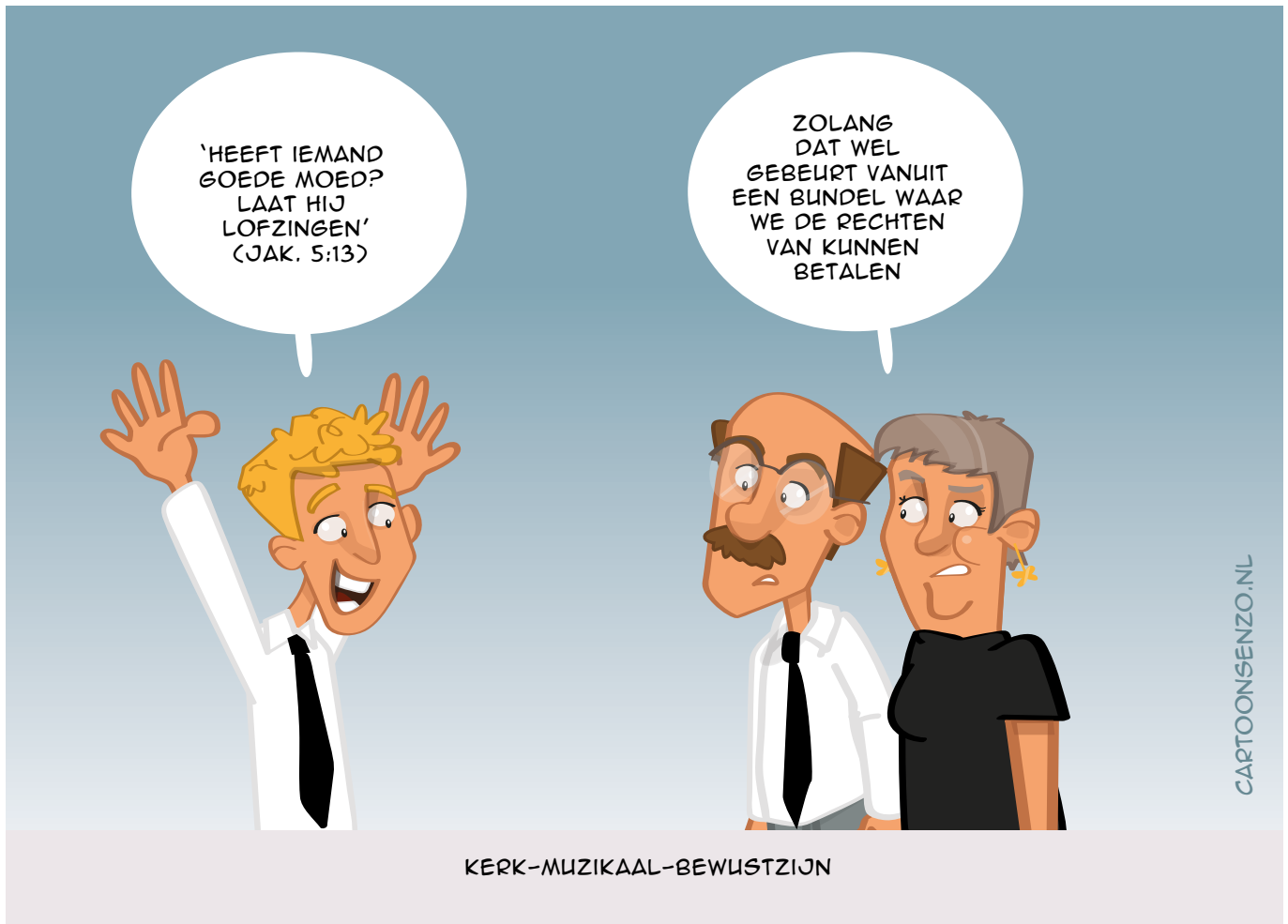
beeld aan scriba@pkngemeente.nl. Momenteel ben ik betrokken bij een gemeente die een nieuwe website ontwikkelt. Dat is dan een juist een moment om goed te kijken wat je wilt en leg je keuzes dan voor aan de (algemene) kerkenraad zodat je op meerdere niveaus in de gemeente bewustwording kunt creëren.”

Heb je er zicht op hoe het een jaar na de invoering van de wet binnen de gemeenten is opgepakt?

“Hierover moet je denk ik niet te somber zijn. Er zijn heel veel gemeenten aan de slag gegaan. Tegelijkertijd moet er nog wel het een en ander gebeuren. Soms blijven zaken wat langer liggen omdat er andere prioriteiten zijn. Steeds meer wordt van kerken een bedrijfsmatige reactie verwacht. Het is daarom soms handig om in geval van vragen of onduidelijkheden adviseurs of organisaties met expertise te benaderen. Je hoeft als gemeente niet het wiel uit te vinden. Maak gebruik van de kennis van experts.”

Tot slot?

“De Autoriteit persoonsgegevens (AP) heeft onlangs aangegeven dat ze vorig jaar ca. 11.000 klachten hebben ontvangen. Ze gaan uiteindelijk ook kijken hoe kerken het georganiseerd hebben. De AP geeft wel een aantal richtlijnen aan waarop wordt gelet. Je kunt daarmee zeker je voordeel doen.”

KERK-MUZIKAAL-BEWUSTZIJN

De orgelbank

De orgelbank van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt plaatselijke kerken en gemeenten de mogelijkheid hun pijporgel te koop aan te bieden.

In totaal zijn er momenteel 8 orgels in de Orgelbank opgenomen. Afgelopen maand zijn twee nieuwe aanmeldingen ontvangen. Het betreft het Verschuerenorgel (20 stemmen verdeeld over twee klavieren en pedaal) gebouwd in 1967 voor "De Hoeksteen" in Maasdijk. En het betreft het monumentale De Rijckereorgel (1776) in de Protestantse kerk te Beek. Alle aangeboden orgels kunt u raadplegen op onze website kerkmarkt.nl in de rubriek orgelbank.

Voor gedetailleerde informatie over de orgelbank kunt u contact opnemen met: VKB Bureau
Tel. (078) 639 36 66
E-mail n.dejong@kerkrentmeester.nl

Auteursrecht en de kerk

Tekst Handleiding voor Kerkrentmeesters **Beeld** Istock

Inleiding

In de kerk wordt gebruik gemaakt van teksten, beeld en muziek. De teksten (van lied, preek, verhaal of gedicht), de muziek, de foto's of stukjes film zijn door iemand bedacht en gemaakt. Dat is de auteur van het oorspronkelijk werk. Die heeft rechten, namelijk dat het werk niet zomaar gekopieerd of gepubliceerd wordt: de auteursrechten.

Achtergrond

Het auteursrecht beschermt de makers van oorspronkelijke werken, zodat zij in staat zijn een eerlijke vergoeding te krijgen als hun werken worden gebruikt. Toestemming vragen voor gebruik en eventueel een vergoeding betalen zijn verplicht bij wet. Het is geen vrijblijvende zaak. Het auteursrecht is het recht van de maker van een werk van literatuur, wetenschap of kunst om zelf te bepalen hoe, waar en wanneer het werk openbaar wordt gemaakt of wordt verveelvoudigd. Iemand die een creatief werk maakt, heeft dus zeggenschap over hoe het wordt gebruikt. Denk aan dichters, schrijvers, sprekers, componisten etc. Zo iemand kan dat recht wel overdragen. Dan kan die het recht laten gelden.

Thema's

1.. Openbaar maken

Dit is alles waardoor een werk aan een publiek wordt bekend gemaakt. Dat kan opvoeren, uitvoeren, drukken en verspreiden, uitzenden zijn. Zodra anderen – niet in eigen kring – het kunnen zien, horen of meemaken is het openbaar maken. De kerk is niet 'in eigen kring', want publiek toegankelijk. Ook een kerkelijke kring geldt niet als 'in eigen kring', omdat de eigen kring gaat om familie of vrienden, hoewel dit in de praktijk wel een grijs gebied oplevert, vooral als men ook in privéwoningen samenkomt.

2.. Verveelvoudigen

Dit is alles waardoor het werk wordt gekopieerd, bewerkt, nagebootst: weergeven op papier, kopiëren op geluids- of beeld dragers, plaatsen op internet etcetera.

3.. De termijn van 70 jaar

Het auteursrecht komt te vervallen zeventig jaar na het overlijden van de maker (in de meeste gevallen). Maar bewerkte herdrukken of nieuwe vertalingen kunnen wel weer onder auteursrecht vallen, maar dan van de uitgever of de vertaler bijvoorbeeld.

4.. Uitzondering voor de kerk

Er is één uitzondering volgens de Auteurswet: het zingen door de gemeente of een eigen koor en de instrumentale begeleiding van dat zingen in een eredienst vallen niet onder het auteursrecht. Maar let op, hoe beperkt dat is: het gaat om het live zingen in de kerkdienst. Alles daarbuiten, dus zingen op de jeugdclub of tijdens een gemeente-avond vallen daar weer buiten. Ook het projecteren van liederen of het afdrukken in een liturgie zijn daar niet bij inbegrepen. Dat is immers verveelvoudigen en niet uitvoeren. Daarvoor is dan weer een licentie nodig (de zogenaamde uitvoeringslicentie die per gemeente bij Buma kan worden aangevraagd en waarvoor een bedrag moet worden betaald). Ondertussen – om het ingewikkeld te maken – zijn er ook auteurs en componisten die niet via Buma of een andere koepel zijn vertegenwoordigd. Dan moet er dus individueel van die maker toestemming verkregen worden.

5.. Foto's en film

Beelden gebruiken valt ook onder de auteurswet. Dus het plaatsen van foto's op een website of het afspelen van

COPYRIGHT

YouTube filmpjes (of anderszins) tijdens een kerkdienst, waarvan de herkomst niet duidelijk is en waar geen toestemming voor bestaat, kan tot moeilijkheden leiden. Ook het aankondigen van een filmavond-met-de-jeugd kan al leiden tot reactie van de auteursrechtenbewakers.

6.. Internet

Vooral openbaarmaking via internet van informatie of van werken waarop auteursrechten rusten kan leiden tot reclamerings met soms onaangename claims. Immers, via internet is met technische middelen tegenwoordig tamelijk makkelijk na te speuren waar en wanneer een werk gebruikt wordt. Het gaat natuurlijk niet alleen om de pak-kans. Het gaat bij alles om te proberen eerlijk en fair met de maatschappij van anderen om te gaan. Tegelijk kan het soms als 'overdreven' aanvoelen, zeker waar een lange praktijk bestaat van bijvoorbeeld gedrukte liturgieën, dat je met de kennis van nu dus eigenlijk voor elk coupletje toestemming zou moeten vragen.

7.. Licenties

Er zijn heel wat licenties verkrijgbaar. Op de website van de Protestantse Kerk vindt u de nodige informatie. Eind 2018 heeft een gezamenlijke werkgroep van belanghebbende organisaties één en ander nog weer eens goed op een rij gezet.

Aspecten

Bij het gebruiken van beeld- en filmmateriaal kan ook de privacy om de hoek komen kijken, als er herkenbare personen in beeld komen. Ook de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) is best een strikte wet, net als de Auteurswet. Wanneer er foto's of bewegende beelden getoond worden in een kerkdienst, of via internet, waarop herkenbare mensen voorkomen, dient er per persoon toestemming te zijn verkregen, waarbij toestemming altijd dient te bestaan uit schriftelijke toestemming. Wanneer dat niet is gebeurd, betekent het altijd dat de betrokkenen het recht hebben schadevergoeding te eisen.

Info

Zie: <https://www.protestantsekerk.nl/auteursrechten>

Zie: <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/auteursrecht-houdt-uw-gemeente-zich-aan-de-wet/>

Zie: <https://kerkrentmeester.nl/kennisbank/communicatie>

Bel met Gemeentecontacten Protestantse Kerk
(030) 880 1880

Mail: info@protestantsekerk.nl

Bel met Bureau van de VKB (078) 639 3666

Mail: info@kerkrentmeester.nl

Bezinning

Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker. Het idee dat 'onwetendheid' een verontschuldigende factor is, wordt niet door de rechter geaccepteerd. Kerkbesturen dienen op de hoogte te zijn en zich op de hoogte te stellen.

Kortom: als u bovenstaande nog eens goed op u laat inwerken en eventueel via onderstaande links wat extra informatie tot u hebt genomen, ga dan nog eens na op welke manier er in uw gemeente op een eerlijke en prudente manier met auteursrechten wordt omgegaan. Dient er misschien het één en ander te worden aangepast?

Privacyfunctionaris: Gijs van de Geer

Tekst Wilnanda Hukom **Beeld** Gijs van de Geer

Gijs van de Geer is penningmeester van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente Scherpenzeel en vervult sinds begin 2018 de rol van privacyfunctionaris. Met de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 wordt colleges van kerkrentmeesters aangeraden een Aandachtsfunctionaris Privacy aan te stellen. We zijn nu bijna een jaar verder. Een mooi moment om terug te blikken op de ervaringen en vooruit te kijken.

Wat is de Hervormde gemeente Scherpenzeel voor een gemeente?

“We zijn een dorpskerk waarin iedereen welkom is en we hebben geleerd om naar elkaar om te zien. Dit komt tot uitdrukking in allerlei activiteiten en een rijk verenigingsleven. Ik heb me laten vertellen dat er meer dan 500 vrijwilligersbanen zijn. Het aantal leden bedraagt ruim 2000. Twee predikanten zijn fulltime aan onze gemeente verbonden. Daarnaast verleent een emeritus predikant, in deeltijd, bijstand in het ouderenpastoraat.”

Hoe is de functie van privacyfunctionaris bij u terecht gekomen?

“Het toezien op het naleven van de AVG valt onder de verantwoordelijkheid van het college van kerkrentmeesters. Ik ben penningmeester en hoewel ik in het verleden geen kennis heb opgedaan die van pas komt bij het uitoefenen van deze functie, moest toch iemand deze taak op zich nemen, vandaar.”

Welke taken vervult u zoal?

“Mijn belangrijkste taak is om toe te zien of we als kerkelijke gemeente handelen conform de AVG en aangeven hoe we dat moeten doen. Niet minder belangrijk is om naar wegen te zoeken waarin we niet omkomen in de regelgeving en waarbij het ‘met elkaar gemeente zijn’ blijft bestaan.”

Welke maatregelen zijn er in uw gemeente al genomen als gevolg van de nieuwe AVG-wetgeving?

“Zonder compleet te zijn kan ik wel een aantal maatregelen noemen. Zo is er per e-mail toestemming gevraagd voor het plaatsen van foto’s in de jaargids en worden er

geen verhuisberichten meer opgenomen in de kerkbode die door vijf gemeenten gezamenlijk wordt uitgegeven. Ook wordt bij het verstrekken van lijsten met namen expliciet vermeld dat deze lijsten alleen bestemd zijn voor het desbetreffende doel en is de ledenlijst uitsluitend nog bestemd voor met name genoemde doelgroepen.”

Welke maatregelen staan nog op de planning?

“Het opstellen van een privacy statement. Ik moet zeggen dat ik daar rijkelijk laat mee ben. Dat heeft ook zijn voordelen. Bij het opstellen kan ik nu de ervaringen die we hebben opgedaan sinds mei 2018 meenemen.”

Zijn er in uw gemeente meer personen die zich bezighouden met privacy of staat u er alleen voor?

“Ik ben zeker niet de enige persoon binnen onze gemeente die zich bezighoudt met dit onderwerp. Met name de secretaris van ons college heeft veel werk verzet voor wat betreft het opstellen van de ledenlijst, die voldoet aan de AVG. Daarnaast hebben we een voorzitter die de vinger aan de pols houdt. En niet te vergeten de ledenadministrateurs van onze gemeente, zij houden ons scherp en zijn ons corrigerend oog.”

Waar zoekt u informatie op het moment dat u niet precies weet hoe u iets moet aanpakken?

Informatie zoeken we gericht op het internet. Hier is veel te vinden hoe andere kerkelijke gemeenten invulling hebben gegeven en geven aan de AVG. We stellen vragen aan de VKB, die ons uitgebreid antwoord geeft. Ook op de website van de Dienstenorganisatie van de PKN staat veel informatie over de AVG. Daarnaast voorziet de scriba van de kerkenraad ons regelmatig van informatie. ▶

Gijs van de Geer

Tot slot: wat zou u willen meegeven aan andere kerkrentmeesters?

“Doe wat nodig is, probeer echter niet het braafste jongetje van de klas te worden of te zijn. Een kerkelijke gemeente behoort een familie te zijn. Wil je een goede familieband in stand houden, dan zullen er persoonlijke gegevens uitgewisseld moeten worden, anders gaat het niet goed. Met andere woorden: hou elkaar op de hoogte van het wel en wee, maar bekijk wel goed wat wel kan en wat niet (meer) kan in het kader van de AVG.”

“Niet minder belangrijk is om naar wegen te zoeken waarin we niet omkomen in de regelgeving en waarbij het ‘met elkaar gemeente zijn’ blijft bestaan”

TOINE DAELMANS

**LUIDKLOKKEN
&
TORENUURWERKEN**

Stipdonk 16, 5715 PC Lierop
☎ Toine Daelmans: 0492 54 55 77
☎ Ralf van Veghel: 06 460 656 21
info@daelmans.com - www.daelmans.com

VELLEMA. PASSIE
VOOR MENS EN
TECHNIEK.

VELLEMA TORENUURWERKEN

Vellema Torenuurwerken is al meer dan zestig jaar gespecialiseerd in reparatie, restauratie en periodiek onderhoud van (monumentale) torenuurwerken en klokken. Vellema combineert kennis en respect voor historische- en monumentale waarde met de vele mogelijkheden van toepassing van eigentijdse (automatiserings)technieken.

Kijk op onze website voor meer informatie of bel ons voor een vrijblijvende afspraak: **0518 43 22 99**.

VELLEMA
TORENUURWERKEN

VELLEMA TORENUURWERKEN - GRIENEDIJK 48 - HALLUM - WWW.VELLEMA.NL

kerkarchitect.nl
nieuwbouw | renovatie | uitbreiding | interieurontwerp

vankooten architectuur

Kerk-muzikaal-bewustzijn

Tekst Mariette van Ooijen **Beeld** Jaap van der Giessen

Een (gast)predikant wil tijdens een eredienst een lied laten zingen dat nog niet eerder gezongen is. Wat gebeurt er dan? Er wordt contact opgenomen met de organist of de cantorij om te bepalen wat de mogelijkheden zijn. Is dit positief, dan wordt er bekeken hoe dit lied wordt gezongen, vanuit de bundel, via de beamer of in de papieren liturgie. En men controleert of er toestemming is voor het gebruik van dit lied.

Speelt de auteursrechten check zich af in de ideale wereld of is dat de realiteit? Uit vragen van kerkrentmeesters blijkt veel onduidelijkheid. 'De Protestantse Kerk heeft dat toch allemaal geregeld?' of 'Help, we krijgen een factuur van een belanghebbende'. Zomaar wat reacties die zowel bij de VKB als bij de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk gehoord worden. Het is complex en veelomvattend.

De lokale kerk en gemeente zijn als rechtspersoon zelf verantwoordelijk voor het naleven van de Auteurswet. Het zingen door de gemeente en de instrumentale begeleiding daarvan in de eredienst is volgens de Auteurswet geen inbreuk op het auteursrecht. Verder dient er dus zelf toestemming te worden verkregen voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal. Gemeenten zijn zeer divers in het gebruik van de materialen. Sommige zingen uit de oude berijming, zonder beamen en strea-

men, terwijl een kerk verderop uit vijf verschillende bundels zingt en de dienst een half jaar na dato nog te beluisteren is op de website. Een behoorlijke (prijzige) opgave dus om dit landelijk te regelen en daarbij laten niet alle rechthebbenden zich vertegenwoordigen.

Ik spreek met Jaap van der Giessen, verbindend specialist missionaire eredienst en startbegeleider pioniersplekken. Eerder was hij werkzaam bij de helpdesk van de dienstenorganisatie en gemeenteadviseur in Zuid-Holland. Ook is hij amateur kerkmusicus en speelt gemiddeld twee keer per maand tijdens de eredienst. "Met deze achtergrond heb ik het auteursrecht een beetje als hobby gekregen," aldus Van der Giessen.

Door deze 'hobby' werd hij ook gevraagd voor de werkgroep* die zich met dit onderwerp bezighoudt. In 2012 ►

Eerlijk zingen, spelen en vieren in kerk en gemeente

Auteursrechten in gewone taal

VOORAF

Deze notitie bevat een uitleg in gewone taal van het gebruik van liederen en teksten en wat daar allemaal mee te maken heeft. Deze informatie is gebaseerd op de Auteurswet en op een daarvan afgeleide notitie van de Protestantse Kerk Auteursrecht en naburige rechten in de kerk.

MUZIEK EN TEKST IN DE KERK

In kerk en gemeente zit veel muziek. En er komt veel kijken bij het maken en uitvoeren van muziek, zoals liederen, teksten, melodien, makers, gebruikers en uitvoerenden.

- Denk aan:
- Zingen: samenhang, cantorijen en koren
 - Muziek: orgel- en pianospel, muziekgroepen, cantorijen, koren, worship-teams, muziek via cd
 - Teksten: op de beamer, op de papieren orde van dienst, in het weekblad, in het kerkblad, op geboortekaartjes of rouwbrieven, bladmuziek
 - Internet: uitzendingen van kerkevenementen, muziek via Youtube, teksten, websiteberichten en kerkladen op de website
 - Op zondag en doordeweek: tijdens erediensten, vieringen, bijeenkomsten, gemeentevondens, filmavonden, kringen, vergaderingen.

CREATIEF WERK IS BESCHERMD

Bij zingen, muziek en teksten zijn veel mensen betrokken, zoals tekstdichters, componisten, vertalers, bewerkers, uitvoerenden, enz. En er zijn natuurlijk gemeentelieden, andere zangers, (amateur)musici, ed.

Je hebt dus grofweg twee groepen: makers en gebruikers. Het werk van deze makers – teksten, melodien, vertalingen, bewerkingen – mag je niet ‘to maar’ gebruiken, overnemen of uitvoeren: dit is in de Nederlandse wet beschermd. Iemand die een creatief werk maakt, heeft zeggenschap over het gebruik daarvan.

HET RECHT VAN DE MAKER

Dat betekent dat, als je een werk van iemand anders gebruikt, uitvoert of kopieert, je daar toestemming voor moet vragen en – vaak – voor moet betalen. Deze zeggenschap is geregeld

VERGUNNING VOOR GEBRUIK

Toestemming vragen en betalen voor het gebruik van een creatief werk van iemand kan door een licentie worden geregeld; dit is een vergoeding om het te mogen eenmalig of vaak ook voor de duur van een jaar.

GEbruik OP TWEE MANIEREN

De Auteurswet hanteert twee begrippen voor het gebruik van een beschermd werk.

1. Een lied projecteren via de beamer, een kerklid uitzenden via internet, of een muziekstuk ten gehore brengen is het **openbaar maken** van een werk. Voorbeelden zijn een film vertonen, foto's op 3 plaatsen of het citeren uit een gedichtenbundel.
2. Vermenigvuldigen, bewerken en nabootsen van een werk is het **verveelvoudigen**. Denk aan kopiëren, op een computer printen, overnemen van teksten, met afbeeldingen of foto's op papier en digitaal.

Zowel voor openbaar maken als voor verveelvoudigen is toestemming nodig van de auteur of van degenen die van de auteur vertegenwoordigd, de auteursrecht

NIEMAND HEFT GEZEID DAT HET EENVOUDIG Dit onderwerp – het op een eerlijke manier gebruik van beschermde werken in de kerk – is veelomvattend. Soms is het een zoektocht om in de praktijk kerk en gemeente het gebruik van teksten en muziek dienst en op de website goed te regelen. Deze notitie is een bijdragen overzicht en richting te geven hoe

COLOFON

Deze tekst is opgesteld door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied (ISK), KokBoekencentrum, Small Stone Media, Christian Copyright Licensing International (CCLI) en de Protestantse Kerk in Nederland. Voor vragen: tel 020 690 16 80 of mail info@protestantsekerk.nl

Auteursrechten op hoofdlijnen

Toelichting bij de brochure 'Auteursrecht en naburige rechten in de kerk'

VOORAF

Deze notitie bevat een beschrijving op hoofdlijnen van het auteursrecht in de kerk en hoe er toestemming voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken verkregen kan worden. Dit document beoogt eerlijk zingen, spelen en vieren in kerk en gemeente te bevorderen. De notitie geeft een beknopte indruk van het auteursrecht in de kerk, voor een eerste oriëntatie. Voor een juiste naleving van het auteursrecht verwijzen we naar de onder punt 6 genoemde originele documenten.

U blijft als gebruiker zelf verantwoordelijk en aansprakelijk voor het voldoen aan het auteursrecht. Voor alle duidelijkheid: u kunt geen rechten ontfangen aan deze notitie. Deze informatie is gebaseerd op de Auteurswet en op een daarvan afgeleide notitie van de Protestantse Kerk Auteursrecht en naburige rechten in de kerk.

WAAROM AUTEURSRECHT?

Het hanteren van het auteursrecht is belangrijk, omdat a. het recht doet aan de maker en zijn werk; b. het maken van werken, waaronder componisten en tekstdichters van muziek, in staat stelt om een eerlijke vergoeding te krijgen als hun werken worden gebruikt. Dit draagt bij aan het op een eerlijke manier gemeentelijk gebruik te maken van werken, waaronder componisten en tekstdichters van muziek, in staat stelt om een eerlijke vergoeding te krijgen als hun werken worden gebruikt. Dit draagt bij aan het op een eerlijke manier gemeentelijk gebruik te maken van werken, waaronder componisten en tekstdichters van muziek, in staat stelt om een eerlijke vergoeding te krijgen als hun werken worden gebruikt.

Deze handreiking wil daarom de gebruiker helpen de regels goed na te leven (en bewust of onbewust illegaal gedrag tegen te gaan).

1 AUTEURSRECHT

a. Auteursrecht is het recht van de maker van een werk van literatuur, wetenschap of kunst om te bepalen hoe, waar en wanneer zijn werk wordt openbaar gemaakt of verveelvoudigd. Iemand die dus een creatief werk maakt, heeft zeggenschap over het gebruik daarvan. Denk – in de kerk – hierbij aan dichters, schrijvers, sprekers, componisten, enz. Een auteur kan zijn recht aan een ander overdragen. *"Het auteursrecht is het uitsluitend recht van de maker van een werk van literatuur, wetenschap of kunst, of van de*

verveelvoudigen, behoudens de beperkingen, bij de wet gesteld." (Artikel 1 Auteurswet)

b. Openbaar maken betreft het beschikbaar stellen van (een gedeelte) van een werk of van een verveelvoudiging van een werk aan het publiek (bijvoorbeeld iets uitvoeren, spelen, zingen, uitzenden).

c. Verveelvoudigen houdt in het reproduceren, vermenigvuldigen, bewerken of nabootsen van een werk (zoals het weergeven op papier, kopiëren, projecteren, plaatsen op een website).

d. 70 jaar: 70 jaar na overlijden van de maker vervalt het auteursrecht in de meeste gevallen. Dat betekent dat je zonder toestemming (en het betalen van een licentievergoeding) het werk kan gebruiken.

2 UITGANGSPUNT

Voor het openbaar maken en verveelvoudigen van liederen, teksten en melodien is altijd toestemming van en – in veel gevallen – een door de maker te bepalen vergoeding verschuldigd. Voor de kerk geldt een belangrijke wettelijke uitzondering (zie punt 3), en verder kan het verkrijgen van toestemming geregeld worden door het kopen van licenties van de auteurs of de organisatie waarbij deze zijn aangesloten.

3 UITVOERINGSRECHTEN EN BUMA

Het zingen door de gemeente en de instrumentele begeleiding daarvan in de eredienst is volgens Auteurswet geen inbreuk op het auteursrecht (artikel 17 C). Wel hebben kerken een licentie nodig voor bijvoorbeeld het spelen van muziek voor en na de eredienst en het gebruik van muziek tijdens gemeentelijke activiteiten zoals het zingen tijdens een praesentatie of jeugdlijedensdienst. Er is er een overeenkomst tussen de kerken en BUMA, de vereniging die licenties verstrekt en vergoedingen incasseert voor 'het openbaar maken van muziek'.

• Deze overeenkomst betreft alle gebruik van muziek tijdens de eredienst of samenkomsten van kerkelijke groeperingen, waarbij de muziek uitsluitend wordt voortgebracht door middel van muziekinstrumenten en/of door een koor behorende tot de eigen geloofsgemeenschap of het eigen kerkgenootschap.

• Kerken betalen per kerkelijke gemeente (per locatie) een

verscheen de brochure Auteursrecht en naburige rechten in de kerk. Deze brochure is door de vele digitale ontwikkelingen van de afgelopen jaren gedateerd. Daarom heeft de eerder genoemde werkgroep vrij recent een aantal do-

Tijdig nagaan wat er gezongen wordt tijdens de dienst, het afstemmen met de musicus en het controleren of eraan alle belanghebbenden 'recht' wordt gedaan

cumenten over Auteursrechten gepubliceerd. Waaronder, 'Eerlijk zingen, spelen en vieren in kerk en gemeente – Auteursrechten in gewone taal', 'Auteursrechten op hoofdlijnen' en op de website is ook een lijst met veelgestelde vragen te vinden. De documenten leggen kort en helder uit waar men rekening mee dient te houden. Deze documenten en de veel gestelde vragen kunt u vinden op de website van de Protestantse Kerk (www.protestantsekerk.nl/auteursrechten).

Van der Giessen omschrijft de situatie in de inleiding hierboven als het kerk-muzikaal-bewustzijn. Tijdig nagaan wat er gezongen wordt tijdens de dienst, het afstemmen met de musicus en het controleren of er aan alle belanghebbenden 'recht' wordt gedaan. Hiervoor kan men een of meer licenties aanschaffen. Als die niet toereikend zijn, dan kan er contact gezocht worden met de auteur of met degene die de rechten van de auteur vertegenwoordigt of zoeken naar alternatieven. Het zou mooi zijn als de stappen die genoemd zijn onderdeel worden van een routine. Ook bij het begroten zou er behalve de kosten voor de licenties rekening kunnen worden gehouden met de 'onvoorzienbare kosten', zoals bijvoorbeeld een speciale liturgie tijdens de Paasviering. Dit kost natuurlijk tijd, energie en geld. Daar tegenover staat wel dat de makers van onder andere liederen en teksten een terechte vergoeding krijgen voor hun werk. Zodat er in de toekomst ook nog volop genoten kan worden van (nieuwe) muziek, films en gedichten.

**De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Interkerkelijke Stichting voor het kerklied (ISK), KokBoekencentrum, BV Liedboek, Small Stone Media, Christian Copyright Licensing International (CCLI) en de Protestantse Kerk in Nederland.*

Op staande voet ontslag? Aangifte doen?

Tekst Jos Aarnoudse

Diefstal is de vaakst voorkomende reden voor ontslag op staande voet. Je dient wel onomstotelijk te kunnen bewijzen dat er sprake is van diefstal. Het meest voorkomende bewijsmiddel is registratie op camera. Maar dan nog moet de context helder zijn. Ik ben jarenlang industriepredikant in het Rotterdamse haven- en industriegebied geweest. In die periode heb ik een paar keer mannen begeleid die met zo'n direct ontslag te maken kregen. Spullen zonder nadere verklaring in de auto aangetroffen. Ja, maar het mocht van de baas? Waar is dan het getekende briefje, van welke baas? Je weet toch ook dat geen enkele baas dat op eigen houtje goed mag vinden? Het is jouw eigen verantwoordelijkheid en je weet de risico's. Onze organisatie is op dit punt glashelder. Zero tolerance. Is dat hard? In ieder geval is het duidelijk.

En het grijze gebied: een privékopietje op de copier van de zaak? Als luid en duidelijk de regels zijn: niet, dan weet je waar je aan toe bent. Er zijn ook organisaties die het echter goed vinden, mits proportioneel, of die gereedschap aan personeelsleden uitlenen. Maar goed, misschien zijn niet voor iedereen de regels zo duidelijk. Dan kun je dat nog een keer uitleggen. Ik maakte mee dat iemand officieel gewaarschuwd werd (zij printte al haar gemeenteraadsstukken uit tijdens haar werk bij een zorginstelling), maar zij vond het onzin en ging er mee door. Gevolg: ontslag op staande voet en aangifte. Hard? Een aangifte en ontslag op staande voet zijn ingrijpend voor de persoon en het eventuele gezin waartoe hij of zij behoort.

Horen een greep uit de kas (voetbalkantine) of stiekem geld overmaken naar eigen rekeningen (penningmeesterfraude) nu ook onder de categorie: misschien waren de regels niet helemaal duidelijk? Nee, natuurlijk niet. Iedereen weet, dat als je zonder te betalen spullen uit een winkel

VAN ELKE DIEFSTAL ZIJN
WIJ VERPLICHT AANGIFTE
TE DOEN BIJ DE POLITIE

meeneemt, geld steelt, of fraudeert, dat dit zonder meer diefstal is. En als dit nu in de kerk gebeurt? De collecteopbrengsten gaan structureel naar beneden, maar het aantal kerkgangers nam niet af. Tot blijkt dat er elke zondag wel honderd of meer euro wordt 'afgeroomd'. Kun je het bewijzen? Ja. En dan? Wij worden op kantoor met zulke vragen geconfronteerd. Maar ook met de interne discussies in zo'n kerk. 'Als je eigen kind uit je portemonnee steelt, ga je toch ook eerst praten en niet meteen aangifte doen'. Het idee, dat ontslag en aangifte 'keihard' zijn. Mantel der liefde, nieuwe kans, niet hardvochtig zijn, het heeft zoveel consequenties. Opeens hoor je van alles aan barmhartigheid. Maar waarom? Je kunt ook verdedigen, dat de lat bij christenen juist hoger zou moeten liggen. Iemand die kerkgeld steelt, is – op staande voet – niet geschikt om met geld van de kerk om te gaan. Ondertussen is het wel zaak te onderzoeken hoe dat nu kan? Vierogenprincipe, check en dubbel check? Het begint vaak met zogenaamd 'lenen' ('Ik had even wat geld nodig'), en dan blijkt het toch wel makkelijk te gaan. En zo gaat het van

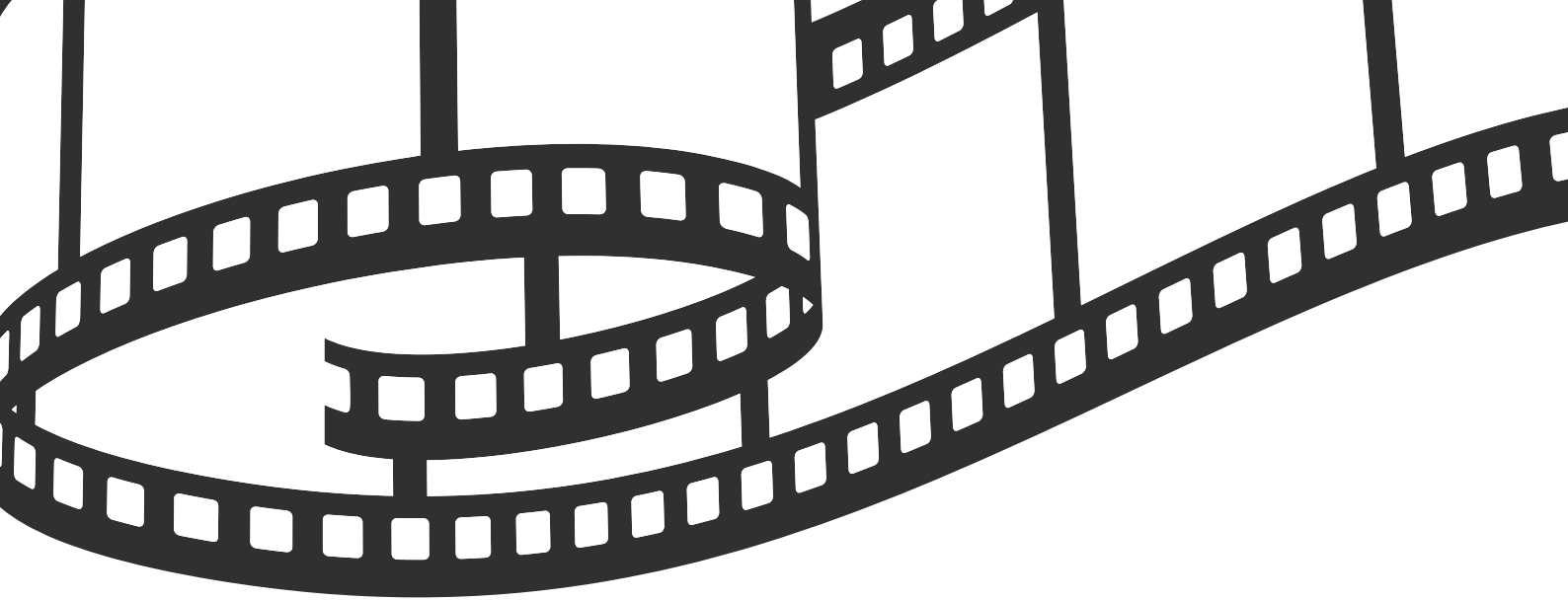
kwaad tot erger. Toch: ook al waren de procedures niet waterdicht: iedereen weet dat geld wegnemen niet mag. En ook dat je daar niet mee weg komt, als het blijkt. Dus altijd aangifte doen. Net als met strafrechtelijke grensoverschrijdingen op andere terreinen. Wij hebben in Nederland een heel humaan strafrecht. Zo onheus word je niet behandeld als je voor het eerst gestolen of gefraudeerd hebt. Het is de taak van de leiding in een kerkelijke gemeente om duidelijk te zijn, en niet in de valkuil te trappen 'dat we het intern wel oplossen'. Is dat hard? Nee, het is duidelijk. Is dat niet barmhartig? Juist wel, tenminste als het gepaard gaat met pastorale en diaconale bemoeienis waar nodig. Het kan ook een enorme opluchting zijn voor ouders als er een eind komt aan een 'dubbelleven' en als men berecht wordt door een onafhankelijke instantie.

Stelling van de maand

Heeft u een mening, wilt u erop reageren?
Laat het ons weten via: info@kerkrentmeester.nl

De stelling:

Bij strafrechtelijke grensoverschrijdingen is de kerk niet gebaat bij zogenaamde interne afhandeling. Dan dient er altijd aangifte te worden gedaan.

Uitzending van kerkdiensten: voetangels en klemmen

Tekst Bert van Rijssen **Beeld** Istock

Gemeenten willen vaak dat kerkdiensten ook buiten de kerkmuren te volgen zijn. Primair voor gemeentelieden die (fysiek) niet (meer) in staat zijn om de dienst in de kerk bij te wonen, daarvoor bestaat al van oudsher de Kerktelefoon van de LOK (Landelijke Organisatie Kerktechniek). Maar sinds de komst van internet zijn de mogelijkheden om niet alleen leden, maar ook mensen van buiten de gemeente, kerkelijk of niet, te bereiken met kerkdiensten in woord en beeld, aanmerkelijk verruimd. Daarbij moeten gemeenten wel zorgvuldig te werk gaan, want er zijn wettelijke beperkingen en voorschriften, zowel op het gebied van auteursrechten als van privacy.

Een gemeente die kerkdiensten live wil gaan 'streamen' of later wil laten terugzien of -luisteren heeft daarvoor verschillende mogelijkheden. Het is mogelijk om het helemaal in eigen beheer te doen, met zelf aangeschafte audio- of videoapparatuur, en het hiermee verkregen materiaal bijvoorbeeld via Youtube of Facebook uit te zenden, met links daarnaartoe op de website van de gemeente. De meeste kerken echter zoeken aansluiting bij een bestaand platform; de belangrijkste aanbieders zijn Kerkomroep.nl (een site van de sIKN, Stichting Intermediair Kerkomroep Nederland, opgericht door de LOK en het CIO-K) en Kerkdienstgemist.nl.

Algemeen: de platforms hebben in hun algemene voorwaarden opge-

nomen dat zij nooit verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor inbreuk op privacy of het auteursrecht, u bent daar als gemeente zelf dus altijd de risicodrager.

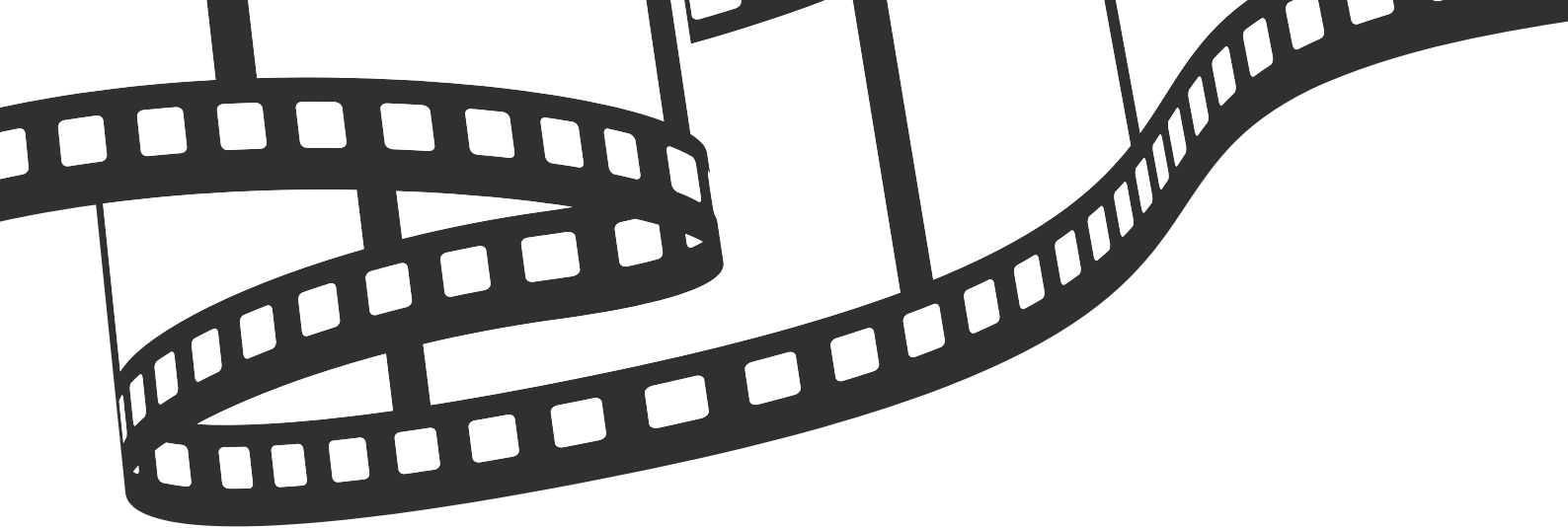
Onderstaande is niet van toepassing in geval u

- de kerkdienst alleen aan uw eigen leden beschikbaar stelt, bijvoorbeeld met een inlogcode of met de mogelijkheden die de platforms daartoe bieden
- de kerkdienst alleen live uitzendt (dan prevaleert de vrije nieuwsgaring boven privacy- en auteursrechtenwetgeving).

Privacy

Door de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn de gedragsregels omtrent

privacy nog wat verder aangescherpt. Voor audio-uitzendingen verandert er niet heel veel hoewel u moet uitkijken met afkondigingen over bijvoorbeeld zieken in de gemeente. Voor het maken van kerktelevisie is zorgvuldigheid van groter belang. Het platform Kerkdienstgemist.nl heeft op zijn site een bruikbaar overzicht van richtlijnen geplaatst: <https://support.kerkdienstgemist.nl/articles/informatie-voor-de-kerk/richtlijnen-voor-het-uitzenden-en-vastleggen-van-kerkdiensten>. Maar ook individuele kerken hebben protocollen ontwikkeld die voor andere gemeenten als voorbeeld kunnen dienen, zoals de Privacyregeling Kerk-TV van de Maranatha-kerk in Lunteren: www.maranathakerk.net/startpagina/kerkrentmeesters/privacyregeling-kerk-tv

De belangrijkste aanwijzingen die uit deze richtlijnen kunnen worden gehaald zijn:

- Stel voordat u met een vorm van kerktelvisie begint een protocol op, en informeer uw gemeente hierover ruim van tevoren
- Informeer kerkgangers bij de ingang van de kerk dat er opnamen worden gemaakt
- Informeer iedereen die een bijdrage aan de eredienst verzorgt vooraf dat er opnamen worden gemaakt
- Film kerkgangers zo mogelijk alleen van achteren
- Bied kerkgangers de mogelijkheid om niet in beeld te komen door "opnamevrije zones" in de kerk.

Auteursrechten

Dit is complexe materie waarover al veel is gepubliceerd, veel beschikbaar

is op de sites van de Protestantse Kerk en VKB, maar waarmee toch nog veel gemeenten de fout in gaan.

Er is natuurlijk het auteursrecht op de preek, dat bij de betreffende voorganger berust maar waarover gemakkelijk binnen de gemeente afspraken kunnen worden gemaakt. Heel anders gaat het met de in de dienst gezongen liederen, meestal uit het Liedboek voor de Kerken. De auteursrechten daarvan zijn, voor gebruik in en om de eredienst, afgekocht door de landelijke Protestantse Kerk. Wat niet is afgekocht zijn de rechten voor vermenigvuldiging van teksten en muziek uit het liedboek.

De meest gebruikelijke vorm van vermenigvuldigen is video-projectie ("beamen") of afdrukken in de liturgie. Maar ook het uitzenden van gezongen liederen in de kerkdienst

is een vorm van vermenigvuldiging. En daarvoor is (vooraf) toestemming van de auteur vereist, vaak gepaard gaand met een financiële tegemoetkoming.

Voor beamen en afdrukken in de liturgie van liederen uit het Liedboek kunt u een licentie afsluiten bij Liedboek Online. De kosten bedragen € 62,50 - € 495 per jaar, afhankelijk van het aantal kerkgangers. Daarmee zijn ook de rechten afgekocht. Voor plaatsing van tekst- en muziekfragmenten op internet, en ook voor het uitzenden van gezongen liederen dient u afzonderlijke afspraken met de uitgever (in geval van het liedboek info@liedboek.nl), of in sommige gevallen met auteurs en componisten te maken.

Bovenstaande geldt eveneens voor andere bundels waaruit gepubliceerd wordt, met uitzondering van oudere bundels waarvan de auteursrechten zijn vervallen, zoals de oude psalmberijming.

Meer over de auteursrechten vindt u in de brochure "Auteursrecht en naburige rechten in de kerk", te downloaden van de website van de Protestantse Kerk <https://www.protestantsekerk.nl/download/CAwdeAwUUkNKXg==&type=pdfw>

Gemeenten die de auteursrechten onvoldoende respecteren kunnen een financiële zeperd oplopen, omdat in geval van een discussie met een auteur de rechter de auteur gelijk zal geven. Een beroep op onwetendheid zal niet werken en zal hooguit basis voor een appel op coulance van de kant van de auteur kunnen vormen.

Met name publicaties op internet kunnen tot problemen leiden omdat de 'handhaving' enorm wordt vergemakkelijkt. Auteurs kunnen met al dan niet geavanceerde zoekmethoden zoals Google Alert de 'boosdoeners' opsporen. Een voorbeeld: wij krijgen meldingen van gemeenten die (fragmenten van) liederen uit het Liedboek 2013 op hun site hebben gepubliceerd en daarvoor claims met twee of zelfs drie nullen hebben ontvangen.

Ons advies: wel gewoon gebruiken in de eredienst, maar als u publiceert/ uitzendt altijd eerst met rechthebbenden contact zoeken.

► **NMo NU bijeenkomst Energietransitie en werelderfgoed**

Kennisbijeenkomst NMo NU (Nationale Monumentenorganisatie), samen met Stichting Werelderfgoed Nederland: Energietransitie en werelderfgoed: wat betekent de energietransitie voor de Nederlandse werelderfgoed sites? En wat zijn kruisverbanden met vergelijkbare andere monumenten in Nederland? Donderdag 6 juni, 15.00 – 17.00, locatie volgt. Website: www.nationalemonumentenorganisatie.nl

► **Brabantse Open Kerken Dag**

Op tweede pinksterdag, maandag 10 juni, wordt voor de tweede keer een Brabantse Open Kerken Dag gehouden. Deze Open Kerken Dag is bedoeld om zoveel mogelijk mensen met kerkgebouwen te laten kennismaken. www.openkerkenbrabant.nl

► **Regiobijeenkomst VBMK 'gezocht kerkbestuurder (M/V)'**

Op 27 juni as organiseert de VBMK samen met de VKB en de Protestantse Gemeente Utrecht haar eerste regiobijeenkomst van 2019. Deze wordt gehouden in de sfeervolle Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 8, 3512 XC Utrecht vanaf 13.30 uur. Gekozen is voor het actuele onderwerp 'gezocht kerkbestuurder (M/V)'.

Centraal staat de veranderende rol van de kerkbestuurder, de man of vrouw die de lijnen uitzet, de strategie en het beleid bepaalt en toezicht houdt. Het gaat hierbij over veranderingen in de rol van het bestuur als geheel bijvoorbeeld omdat de functie van het kerkgebouw verandert maar ook over professionalisering en andere know how van bestuursleden. Besturen van kerken is complex, er worden andere eisen gesteld aan bestuursleden. Hoe kun je in deze tijd van afnemend kerkbezoek, kerkenvissies, krimpscenario's en transformaties met succes capabele jonge bestuursleden werven?

De uitnodiging met programma volgt in mei. U kunt zich nu aanmelden op info@vbmkn.nl Toegang is gratis.

Kalender voor kerkrentmeesters

Juni:

- Toezending door de kerkenraad van de vastgestelde jaarrekening
- Betaling Maandnota
- Publicatie kerkblad over de stand van zaken van de in januari gehouden actie Kerkbalans (stand van toezeggingen, bijdragers, e.d. en het mogelijk te verwachten resultaat).
- Huurtarieven verhuur kerkelijke gebouwen per 1 juli aanpassen waarover de aankondiging in april plaatsvond.

Handleiding voor kerkrentmeesters

Leverbaar is de 20e en herziene druk van de Handleiding voor kerkrentmeesters. Het boekje is een naslagwerk en verwijzingsgids voor iedereen die in dienst van de kerk bezig is met de facilitaire ondersteuning van het gemeentewerk. De kosten voor de handleiding zijn € 14,58 (VKB-ledenprijs € 13,25) exclusief verzendkosten.

Het voorlichtingsboekje en de handleiding zijn verkrijgbaar via de webshop: www.kerkrentmeester.nl. Of per e-mail via info@kerkrentmeester.nl.

Voorlichtingsboek 'Ruimte'

Leverbaar is het boekje "Ruimte" dat voor verschillende doeleinden geschikt is. In de eerste plaats kan het gebruikt worden voor de belijdeniscatechisanten om hun informatie te geven over de financiële behoefte van kerk en plaatselijke gemeente, over de bestuurlijke opbouw van de kerk, enz. Verder is dit boekje uitermate geschikt om uit te reiken aan de vele vrijwilligers die zich voor de plaatselijke gemeente inzetten. Tenslotte kan dit boekje op gemeentevonden gebruikt worden om informatie te geven over de gehele organisatie van kerk en gemeente. 'Ruimte' is een fraai geïllustreerd boekje, dat informatie biedt die van belang is voor alle leden, die wat meer over kerk en gemeente dienen te weten.

De prijs voor dit boekje, bedraagt € 2,92 (VKB-ledenprijs € 2,65) exclusief verzendkosten.

WIE:

Jellie Keulen is sinds een jaar voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te Harlingen-Midlum. Ze groeide op op de boerderij. Op 11-jarige leeftijd verhuisde ze naar Harlingen en werd daar ook de kerk bezocht. Ook kwam ze regelmatig in de kerk in Midlum, waar haar tante – bij wie ze op-groeide naast haar moeder - bevestigd was als diaken. Jellie's moeder werd later in Harlingen diaken. Zo raakte ze bekend met het werk als kerkenraadslid. Na het VWO voltooide Jellie eerst een economisch-juridische studie op HBO-niveau en daarna ging zij rechten studeren in Nijmegen. Al tijdens haar studententijd was ze met grote regelmaat thuis vanwege haar paarden en het zingen en was zij betrokken bij de kerkelijke gemeente.

HET COLLEGE:

“Eind 2008 werd ik uitgenodigd door de toenmalige voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente Harlingen-Midlum voor een gesprek, mede omdat ik een juridische opleiding had. Tijdens het gesprek gaven zij aan dat zij op zoek waren naar een nieuw collegelid en of ik daarvoor iets zou voelen. In die tijd was het in Harlingen zo dat het college bestond uit alleen mannen met één vrouw. Ik ben in januari 2009 bevestigd als ouderling-kerkrentmeester. De eerste jaren waren leerzaam. Het college kenmerkte zich als een hechte groep waar soms fel vergaderd werd, omdat standpunten uiteen lagen, maar waar we altijd goed naar huis gingen. Als enige vrouw tussen allemaal mannen voelde bijzonder. Vrouwen en mannen verschillen soms in benadering van dingen en het is goed dat beide zijden belicht worden. Ik heb vooral veel geleerd van onze voorzitter, een man met ruime ervaring op het gebied van besturen. De collegeleden werden altijd volledig geïnformeerd en een ieder kreeg de ruimte om zijn mening onder woorden te brengen. Maar bovenal werd voorop gesteld dat de persoonlijke relatie ook bij moeilijke beslissingen maakt dat je vaak meer begrip voor elkaars standpunten op kunt brengen.”

TAKEN:

“In die tijd was ik verantwoordelijk voor het ledenregistratiesysteem (LRP) en daarnaast was ik de contactpersoon voor de stichting die verantwoordelijk is voor het behoud van de Grote- of Nieuwe kerk. Het gehele jaar door zijn vrijwilligers bezig met de verkoop van spullen die worden ingebracht en daarnaast wordt er een keer per jaar een

fancy fair georganiseerd door deze stichting, waar vele vrijwilligers - ook niet gemeenteleden - enthousiast bezig zijn om een prachtige dag te organiseren. Zo maak ik deel uit van deze fancy fair commissie.”

UITDAGING:

“Na vijf jaar zijn de gesprekken voor de fusie tussen de Gereformeerde Kerk in Harlingen en onze Hervormde gemeente weer opgepakt. Jaren eerder waren deze ook opgestart maar toen bleek dat de tijd daar nog niet rijp voor was. Het fusietraject was een intensieve tijd. Het is moeilijk wanneer je ziet dat mensen er niet onbeschadigd uitkomen. Dat is pijnlijk om te beleven, met name als je kerkenwerk doet. Gelukkig is het fusieproces positief tot een afronding gekomen, waarbij wij sinds 1 januari 2018 de nieuwe Protestantse Gemeente zijn geworden. Na de fusie waren er nog maar enkele personen die van beide colleges overbleven. Dit kwam doordat ofwel de zittings-termijn afgelopen was of dat men te kennen had gegeven te blijven tot de fusie. We zijn op zoek gegaan naar goede kandidaten passend bij de rol die zij zouden kunnen vervullen. We zijn dankbaar dat de kandidaten die benaderd zijn na een zorgvuldige afweging positief hebben geantwoord. Dat maakt dat wij na de fusie met een relatief nieuw college zijn gestart. Een uitdaging in een nieuw gefuseerde gemeente, waarbij we de zorg hebben over drie kerkgebouwen waarvan twee monumentale gebouwen zijn.”

TROTS:

“Ik ben trots op ons college dat met veel inzet de schouders onder het werk zet. Goede harmonie en oog voor de persoonlijke relatie staat daarbij voorop met het motto: wat we ook doen, we doen het samen!”

Het aanbod van PrivacyTeam B.V.

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** PrivacyTeam

Met de komst van de AVG in 2018 is de aandacht voor privacy enorm toegenomen bij veel organisaties. Nederland had eigenlijk al lang een behoorlijke Wet Bescherming Persoonsgegevens, maar de Europese regels (in Nederland vertaald in de AVG) hebben nog wel weer zaken verder op scherp gezet.

Ook kerken hebben met de privacy-regels, en de regels rond verwerking van persoonsgegevens te maken. De VKB en de landelijke kerkorganisatie hebben het afgelopen anderhalf jaar de nodige aandacht daaraan gegeven en ook modellen ontwikkeld die plaatselijk gebruikt kunnen worden om het privacybeleid op orde te maken. Maar het is best een klus, zeker in een wat complexere gemeente, met bijvoorbeeld wijkgemeenten.

Daardoor zijn er ook dienstverleners opgestaan die een aanbod hebben ontwikkeld om organisaties te 'ontzorgen' zoals dat heet. Op het gebied van de privacy is dat o.a. het bedrijf PrivacyTeam B.V. Men werkt voor schoolorganisaties, maar wil ook graag voor kerken werken en doet dat ook al.

In ieder geval klopte men bij ons aan met de vraag om eens een presentatie te mogen geven. Dat is gebeurd. PrivacyTeam levert software die een organisatie helpt bij het van stap tot stap invoeren en bijhouden van een *AVG-proof* privacybeleid. Het heet EasyPrivacy® Kerk. Het ziet er goed uit. Uiteraard is de keerzijde van de medaille een prijs die betaald moet worden.

De tool bevat alle benodigde documenten om snel aan alle privacyverplichtingen te voldoen. Met behulp van periodieke herinneringen zorgt u ervoor dat u de zaak op orde houdt en als er iets wijzigt in de regelgeving, dan wordt u geïnformeerd en

wordt er voor aangepaste documenten gezorgd. Het dashboard laat u (en evt. ook anderen) zien dat u aan de privacyverplichtingen voldoet.

Het gaat om gebruiksvriendelijke software, een complete AVG bibliotheek, een duidelijk dashboard met rapportage. Prijs vanaf € 349,- per jaar.

De AVG is bijna een jaar van kracht en dat is een mooi moment om te bepalen waar uw kerkelijke organisatie staat op dit moment. Maar hoe bepaalt u nu of uw kerkelijke organisatie *AVG-proof* is, en zo niet welke acties nog nodig zijn? Met de AVG Kerkscan 2019 heeft u snel een goed beeld of, en zo ja waar er nog aanvullend aandacht moet worden besteed om aan de AVG te voldoen.

PrivacyTeam stuurt op uw verzoek graag de AVG Kerkscan 2019.

Uiteraard hamert PrivacyTeam op compleetheid en waarschuwt het voor mogelijke boetes. Immers, voor dat probleem is de dienstverlening van PrivacyTeam een antwoord. Uiteraard is het aan u als kerkrentmeesters om te bepalen of het voor u het juiste antwoord is voor de prijs die ervoor betaald dient te worden. In ieder geval vonden wij het de moeite waard om u erover te informeren.

Contact gegevens Privacy-Team:
PrivacyTeam B.V., Speelkamp 28,
3831 PE Leusden KvK: 69100098,
Tel: 033 200 30 83.
E-mail: post@privacyteam.nl
Website: www.privacyteam.nl

Stefan Ridder, één van de oprichters van PrivacyTeam B.V.

■ Synode Protestantse Kerk april 2019

Tekst & Beeld Jos Aarnoudse & PR

Donderdag en vrijdag 25 en 26 april vergaderde de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nieuw Hydepark in Doorn. Het was in de nieuwe samenstelling, dus met een kleinere synode met vertegenwoordigers uit de elf classes. Helaas was preses ds. Saskia Van Meggelen verhinderd. Zij was herstellende van ziekte. Als technisch voorzitter trad ds. Peter Verhoeff op, classispredikant in Noord-Holland en oud-synodepreses.

Nieuwe OKR in het synodemoderamen

Op de morgen van 25 april vonden benoemingen en verkiezingen plaats. Allerlei interessante functies werden vervuld. De samenstelling van de Kleine Synode werd geregeld. Maar opmerkelijk voor kerkrentmeesters is toch vooral, dat het synodemoderamen lid mr. Max van der Klooster aftrad en er een nieuwe ouderling-kerkrentmeester in zijn plaats in het moderamen werd verkozen. Dat is dhr. Carel de Vries, ouderling-kerkrentmeester van de Hervormde Gemeente Ede, horen bij de Oude kerk aldaar.

Dhr. Carel de Vries

Kerkcampus

Op donderdag werd een groot onderwerp besproken, dat de gemoeieren behoorlijk wist te bewegen: de mogelijk nieuwe huisvesting van de landelijke kerkorganisatie, samen met andere organisaties die voor kerkelijk Nederland interessant zouden kunnen zijn, op een nieuw in te rich-

ten kerkcampus. In de synode leefde de vraag of het niet te 'megalomaan' (en dus te duur) zou worden, of dat we proberen voor te sorteren op een nieuwe christelijke zuil. Vanuit de directie was het de sinds een jaar aangetreden algemeen directeur van de dienstenorganisatie, Jurjen de Groot, die toelichting gaf. "Het gaat om een visie die we willen uitwerken, waarin vooral de onderlinge kruisbestuiving ten dienste van de opbouw van plaatselijke gemeenten centraal staan." Ook de landelijke uitstraling doet er toe, benadrukte synodescriba dr. René de Reuver, want we zijn een presbyteriaal-synodale kerk. Ook daarbij dienen we in het Nederland van de toekomst meer samen met anderen op te trekken. "Als u het helemaal niks vindt, moet u het nu zeggen, dan steken we er geen energie meer in," aldus de scriba tegen de synode. Met slagen om de arm stemde de synode in met uitwerking, maar met het duidelijk voorbehoud, dat als in november blijkt dat het veel te duur of anderszins niet haalbaar of wenselijk is, het alsnog naar de prullenbak verwezen moet kunnen worden.

Evaluatie Liedboek 2013 en nieuwe Lutherse avondmaalsorde

In 2013 kwam een nieuw liedboek ter beproeving uit. Via een enquête waaraan ongeveer 50 % van de gemeenten meedeed, werd het gebruik geëvalueerd. Ongeveer 20 % van de gemeenten maakt geen gebruik van dit liedboek. Dit zijn vooral gemeenten met een signatuur van de Gereformeerde Bond. Het doel om een liedboek voor alle gemeenten te maken, is niet bereikt. Er blijft ook bij andere gemeenten behoefte aan verbreding. Tegelijk is er een grote, positieve waardering voor het Liedboek 2013. Wat vanuit kerkrentmeesterlijk perspectief opviel, is dat er in het lijvige evaluatierapport met geen woord gerept is over auteursrechten en liedboekgebruik. Dit, terwijl dit in de achterliggende jaren wel tot kwesties heeft geleid. Er is feitelijk maar een eng gebruik door plaatselijke gemeenten afgedekt. Dat valt nu nauwelijks te repareren, maar zou bij de samenstelling van aanvullingen of bij een vernieuwing (over 40 jaar?) wel meegenomen moeten worden.

Kerkorde vertaling tijdelijke dienst predikanten

Op vrijdag werd de kerkorde vertaling van het beleid rond de tijdelijke dienst van predikanten besproken. In november 2018 had de synode reeds besloten tot een vereenvoudiging van de regelingen. En passant werden ook enige voorstellen van het Generaal College voor de Kerkorde besproken rond preekconsent en buitenlandse leden. Het waren eigenlijk technische verbeteringen, maar met name het onderwerp 'preekconsent' vermengde zich snel met een onderliggende thematiek: hoe moet het in kerkplekken en in kleine gemeenten met de voorgangers? Wie mag er op welke manier een dienst leiden en de sacramenten bedienen? Hoe ver willen we hier als kerk mee gaan? Hoe brengen we ook praktijk en theorie dichter bij elkaar?

Mozaïek van kerkplekken

Op vrijdag kwamen het lijvige rapport en de voorstellen ter tafel rond de pioniersplekken. De titel van het rapport is 'Mozaïek van kerkplekken'. Het was interessant om te zien, hoe de nieuwe synodesamenstelling gebruikt werd voor de structure-

ring van de behandeling. Er zijn nu immers elf delegaties uit elf classes. De voorzitter nodigde elke classis een reactie op hoofdlijnen te geven. Daarvoor kregen de afgevaardigden even de tijd om zich te beraden. Uit de reacties bleek dankbaarheid over alle initiatieven. Plekken die naar een kerkelijke zelfstandigheid willen overgaan, moeten de ruimte krijgen. Als zogeheten 'kerngemeente' experimenteren met de status van bijzondere gemeente, met aparte – lichtere – regelingen rond het kerk-zijn, dat moet verder gaan. Wat ook naar voren kwam, was dat dan eveneens de situatie van klein geworden 'gewone' gemeenten, nader meegenomen moet worden in bezinning op mogelijkheden van 'lichtere' regelingen.

Echter, tegen de voorstellen over voorgangers (introdactie van een nieuwe variant) bestond breed verzet, uit zowel de adviesorganen van de synode, als uit de synode zelf. Op een zeker moment lagen er meer dan dertig amendementen en tegenvoorstellen ter tafel. Teneur: eerst nader nadenken over ambtsvisie en scholing dan pas beslissingen nemen. Het moderamen begreep wel, dat

dit punt vrijdag 26 april niet meer fatsoenlijk besproken en tot besluitvorming gebracht kon worden. Het was al twee dagen lang, ondanks alle goede bedoelingen, en ondanks de prima leiding van de technisch voorzitter, een race tegen de klok geweest. Op 22 juni vindt er een extra synodedag plaats, met alleen dit punt op de agenda. Het moderamen zegde toe alle amendementen en tegenvoorstellen mee te nemen in een nieuwe voorbereiding op dat overleg

Toevlucht in de wildernis

Tenslotte werd nog aandacht besteed aan het rapport 'Toevlucht in de wildernis', over een veilige kerk in sociale relaties. Belangwekkend om de aandacht voor het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de kerk niet te laten verslapen.

kerkgeluidsinstallaties
presentatie/KerkTV

akoestiek
netwerk/wifi

verlichting
domotica

Zwolle www.schaapsound.nl
Ridderkerk info@schaapsound.nl
Roermond Tel: 085-0663333

schaapsound

Kosterwoning verkopen

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Wikimedia Commons

Er zijn steeds meer plaatselijke kerkelijke gemeenten die stoppen met een betaalde koster. Daarmee komt ook de kosterwoning als eigenlijke dienstwoning meestal vrij. Kunnen we die als kerkrentmeesters dan verkopen? Is er een (moreel) recht voor de vertrekkende koster om er te blijven wonen? Hoe gaan we ermee om, als diverse gemeenteleden of mensen uit het dorp belangstelling tonen?

Een kosterwoning als eigenlijke dienstwoning kan alleen die functie vervullen als die dichtbij de kerk is gelegen. Het moet immers aannemelijk zijn dat de woning het werk van de koster daadwerkelijk ondersteunt. Anders komt zo'n woning fiscaal niet in aanmerking om als eigenlijke dienstwoning te gelden. Je kunt als organisatie wel personeelswoningen ter beschikking stellen, maar die vallen al gauw onder de huurwet. Een dienstwoning in eigenlijke zin is echter aan de functie gekoppeld. Dat heeft consequenties. Omdat het dan gaat om een woning dichtbij de kerk, is de eerste vraag die gesteld zou moeten worden: is het wel verstandig de woning te verkopen? Zouden we hem misschien moeten gebruiken voor iets anders dat met ons kerk-zijn samenhangt?

Ondertussen kan een CvK een gebouw dat van belang is voor het leven en werken van de gemeente niet verkopen, dan na instemming door de kerkenraad (Ordinantie 11.1.5.). Nu kun je zeggen: door het vertrek van de koster is het niet meer een gebouw van belang voor het leven en werken van de gemeente. Maar het ligt voor de hand dit dan ook samen met uw kerkenraad vast te stellen en ook samen het besluit tot verkoop te nemen. Als u het samen eens bent, hoeft u (tenzij de kosterwoning monumentaal is) geen nadere toestemming van het Classikaal College voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB) te hebben, noch een gemeentevond te beleggen. Mocht een externe contractpartij dat nadrukkelijk willen weten, dan levert het CCBB een verklaring dat u gemachtigd bent tot de rechtshandeling (zie Ordinantie 11.7.4.).

Heeft de koster die met pensioen gaat en al dertig jaar in de woning woonde een eerste recht op koop of huur? Vaak wordt dan de analogie van verkoop van huurwoningen aangehaald. Die worden ook het eerst aan de bewoners aangeboden. Maar die vergelijking gaat niet op, als het gaat om een dienstwoning in eigenlijke zin. De koster kan geen enkel recht ontleen aan het feit dat hij in de

dienstwoning woonde, ook niet doordat het erg lang was. Wie in een dienstwoning woont, weet dat hij die bij bijvoorbeeld pensionering moet verlaten (dit geldt ook voor predikanten en de pastorie). Als u geconfronteerd wordt met diverse mensen uit het dorp, en ook gemeenteleden die de woning graag willen kopen, is het verstandig een onafhankelijke verkoopmakelaar in de arm te nemen als CvK, die niet gehinderd wordt door voorkennis, sympathieën e.d. (dus zelfs liefst van buiten uw eigen dorp), die vervolgens voor u het huis verkoopt voor de hoogste prijs, zonder dat u als kerkenraad of college zich ermee bemoeit.

Als het huis heel dichtbij de kerk staat kunt u wellicht een kettingbeding op de verkoop overwegen, waarbij u bepaalde bestemmingen in de toekomst uitsluit (gesteld dat er een risico tot herbesteding is anders dan particuliere bewoning - u wilt bv. geen disco pal naast de kerk, of een horecagelegenheid).

Voormalige kosterwoning Koepelkerk Veenhuizen

► 'Gewoon Jeroen'

voor volledige digitale veiligheid en archivering van de kerk

Tekst Nico de Jong **Beeld** 'Gewoon Jeroen'

'Gewoon Jeroen, uw ICT manager'. De nuchtere naam van dit jonge bedrijf in Aalsmeer zegt veel over de *'down to earth-mentaliteit'* van oprichter en eigenaar, Jeroen Borgman. Bedrijven en organisaties adviseren en ondersteunen op ICT-gebied, daar draait het om. Bij De Schutse, de Protestantse kerk in Uithoorn is hij lid van het College van Kerkrentmeesters. De stap naar het partnerschap bij de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN (VKB) lag dan ook voor de hand. "Met een professioneel mailsysteem en het opslaan van documenten zorg je voor een veilige archivering maar ook dat vertrouwelijke zaken niet op straat komen te liggen."

De 44-jarige Borgman heeft al een lange loopbaan bij onder meer Koper Automatisering in Aalsmeer achter de rug. "Ik ben niet zo'n typische ICT-er die de hele dag achter de schermen zit, maar wel iemand die ook graag met mensen overlegt over allerlei ICT-oplossingen. Die rol had ik ook jarenlang bij Koper waar de klanten vooral uit de sierteelt kwamen. Nu is het tijd om zelfstandig mijn horizon te verbreden. Ik ga geen ICT-bedrijven beconcurreren maar ik zie mijn rol veel meer als de deskundige en nuttige tussenpersoon. Veel bedrijven en organisaties, zeker de kleinere en middelgrote, weten heel goed hoe belangrijk ICT is.

Tegelijkertijd zien ze dat als een soort noodzakelijk kwaad waar ze het liefst zo weinig mogelijk tijd en energie aan besteden ondanks het grote belang ervan. Daar kom ik dan in beeld. Ik heb de kennis en ervaring, kan die rompslomp uit handen nemen en zorgen dat alles efficiënt en vooral veilig werkt."

De Schutse

Als vrijwilliger is hij al enkele jaren betrokken bij het facilitaire werk van de Schutse in Uithoorn zoals bijvoorbeeld het veilig opslaan en archiveren van documenten en e-mails. Sinds begin dit jaar is hij er ook lid van het College van Kerkrentmeesters. Daarbij ging de vereniging niet over een nacht ijs. "Er is echt gekeken of je verstand van ICT hebt maar ook of je op de hoogte bent van de achtergronden van het werk van de kerkrentmeesters en de kerkorganisatie kent. Natuurlijk moet je ook betrouwbaar en integer zijn bij dit werk. Daarover zijn bijvoorbeeld ook referenties ingewonnen bij de mensen van de Schutse."

VKB-partner

De uitkomsten waren duidelijk positief want inmiddels heeft 'Gewoon Jeroen' de officiële status van VKB-partner. Hij is dat samen met een ander, groter ICT-bedrijf. Geen concurrenten van elkaar maar veel eerder een nuttige aanvulling en samenwerking, zo benadrukt Jeroen. "We hebben samen al goede werkafspraken gemaakt. Het zijn qua omvang verschillende bedrijven. Zij zijn wat groter en ik ben een eenmanszaak met een wat andere aanpak en werkwijze. We zijn ervan overtuigd dat we elkaar uitstekend zullen aanvullen, geografisch maar bijvoorbeeld ook als back-up in drukke of vakantieperiodes."

Verbeteringen

Aan digitale veiligheid en archivering bij de leden van de VKB zijn nog veel verbeteringen mogelijk, daarvan is Jeroen overtuigd. "Vaak zijn het vrijwilligers die bijvoorbeeld vanuit huis het e-mailadressenbestand beheren en

kerkdocumenten archiveren. Dat doen ze zeer gemotiveerd en integer, maar je loopt daarmee risico's. Mensen kunnen onverwachts stoppen, er kan een kop koffie over een laptop thuis gaan waardoor je belangrijke documenten opeens kwijt bent. Maar het grootste risico is toch dat er door een klein foutje opeens allerlei vertrouwelijke zaken op straat kunnen belanden. Sinds mei vorig jaar is de veelbesproken AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) van kracht. Die stelt strenge eisen aan digitale veiligheid, inclusief fikse boetes als deze wet niet nageleefd wordt. Daarom is het verstandig om het werk op deze digitale sleutelposities te professionaliseren."

ANBI-tarief

"Natuurlijk, vrijwillige kerkrentmeesters doen dit werk gratis terwijl het inschakelen van 'Gewoon Jeroen' uiteraard geld kost, dat argument hoor je vaker. Ik denk zelf dat het in de praktijk erg meevalt. Grote technoreuzen zoals Microsoft hebben speciale goedkope softwareprogramma's voor organisaties met een ANBI-status, organisaties dus voor het algemene nut. Ook met 'Gewoon Jeroen' hanteer ik bij dit werk voor de VKB een speciaal gereduceerd ANBI-tarief. Hoe zuinig we, en terecht, ook willen zijn, geld is eigenlijk geen goede reden om als kerk niet voor volledige digitale veiligheid en archivering te zorgen."

Toch zullen veel kerkrentmeesters stellen dat het in het verleden eigenlijk altijd goed is gegaan. "Dat is natuurlijk zo, maar blijft dat ook zo in de toekomst? Blijft het goed gaan met die historisch gegroeide digitale houtje-touwtje-oplossingen die we nu vaak gebruiken? Een ongeluk zit altijd in een klein hoekje. Er komt een moment dat het fout gaat. Dat moment komt steeds dichterbij en dan zijn gegevens van jouw kerk verloren gegaan of liggen op straat. Met alle nare gevolgen van dien, ik denk dat iedereen zich daar wel iets bij kan voorstellen. Ik vergelijk het

wel eens met verzekeringen. De kans dat je brand krijgt is klein maar toch hebben we een brandverzekering. Dat geeft veiligheid en rust voor het geval dat. En begrotingen laten we toch ook altijd controleren door een accountant? Moet je als kerkrentmeester diezelfde zekerheid niet willen met digitale veiligheid en archivering?"

Veiligheid geeft rust

Bovendien, veiligheid op ICT-gebied geeft rust, zo weet hij uit eigen ervaring en als kerkrentmeester. "Daarmee kan ik dus helpen, met sparren, met adviezen en met concrete voorstellen. Hoe zo'n traject er in de praktijk precies uit gaat zien? Dat kan heel verschillend zijn. Het hangt onder meer af van de vraag en behoefte van een kerkgemeenschap. Ik kan daar mijn jarenlange kennis van ICT-mogelijkheden maar ook mijn ervaring als vrijwilliger en kerkrentmeester bij de Schutse tegenover stellen. Dat maakt zo'n gesprek natuurlijk een stuk makkelijker. Samen komen we dan tot de best mogelijke oplossing."

'Gewoon Jeroen'

E: info@gewoon-jeroen.nl
▶ T: 06-11800216

De LOK - vraagbaak voor techniek

Tekst De LOK en Nico de Jong **Beeld** De LOK

Waar moet je op letten bij de aanschaf van een beamer? En geluidsapparatuur in een keer vervangen, is voor bijna iedereen te kostbaar... maar waar begin je dan? Vervang je slechts één onderdeel of koop je een compleet nieuwe set? Kortom, genoeg vragen waarop een antwoord moet komen om een weloverwogen keuze te maken. En De LOK helpt daarbij!

De LOK is een vereniging die deskundig en onafhankelijk adviseert, keuringen verricht, kennis overdraagt en de belangen van haar leden (maar ook niet-leden zijn welkom) behartigt waar het betreft kerk-technische zaken zoals beeld, geluid en ringleidingen. "De LOK is in 1984 opgericht als belangenbehartiger om te waken over een verantwoorde tarief-ontwikkeling voor de kerktelefoon. De afkorting stond voor 'Landelijke Organisatie Kerktelefoon'. Daarvoor was de LOK vertegenwoordiger van de (lid)kerken in het vaste overleg met de PTT", zegt bureaucoördinator Bernhard Jonker. "Naast de financiële belangen werd al snel het belang duidelijk van een duurzame en kwalitatief goede verbinding met de luisteraar thuis. Toen andere marktpartijen zich naast de PTT aandienen, is het diensten en productenaanbod sterk gewijzigd en uitgebreid. Oude technieken werden vervangen door moderne technologie. De LOK heeft die ontwikkeling gestimuleerd en gefaciliteerd, waardoor er nu een breed scala aan producten aan de leden en niet-leden kan worden aangeboden."

Nu staat de afkorting LOK voor 'Landelijke Organisatie Kerktechniek'. En het doel van De LOK is de realisatie van een ongestoorde, duidelijke en natuurgetrouwe weergave van geluid en beeld in kerkgebouwen en bij mensen die op afstand daarmee verbonden willen zijn. Bernhard Jonker zegt: "Dit doel wordt bereikt doordat wij aanspreekpunt willen zijn voor alle zaken aangaande het medium kerktelefoon, kerkradio, Kerk TV en ringleiding in kerkgebouwen. Maar ook door voorlichting / trainingen te geven over zaken die verband houden met het functioneren van kerktechniek. Verder verrichten wij metingen in kerkgebouwen en organiseren we conferenties en bijeenkomsten, ook in kleine kring." De LOK behartigt ook de belangen van haar leden, onder meer door het voeren van overleg met de overheid, providers, leveranciers van apparatuur en/of programmatuur en andere organisaties.

Specialiteit: geluidsmeting

De LOK is gespecialiseerd in geluidsmetingen. Geluid is een subjectief begrip. Wat de één als prettig en aangenaam ervaart, kan door een ander als veel te onrustig worden ervaren. Om geluid objectief te kunnen beoordelen worden geluidsmetingen verricht. Met een geluidsmeting kan worden beoordeeld of aan de eisen wordt voldaan en wat de kwaliteit is. "Wij kunnen bijvoorbeeld voor aanvang van de vervanging van een geluids- of beeldinstallatie, een zogenaamde 0-meting uitvoeren, dat als uitgangspunt dient voor verbetering," legt Bernhard Jonker uit. "Ook kan er een meting achteraf plaatsvinden. Soms komt het voor dat de nieuwe installatie toch niet voldoet aan de verwachtingen maar waar ligt het dan aan? De LOK kan in veel gevallen als onafhankelijke organisatie een objectieve meting doen en gebruikt hiervoor specifieke meetmicrofoons en gekalibreerde testapparatuur."

Adviseur en belangenbehartiger voor audio- en videotechiek

De LOK kan een kerk van een snel advies voorzien of een adviestraject aanbieden. Een dergelijk traject kan desgewenst in overleg aangepast worden aan eigen wensen maar begint vaak met het opstellen van een korte heldere rapportage van de huidige situatie en een korte evaluatie en onderbouwing op welke punten de installatie niet meer voldoet. "Dit zal ter beoordeling worden aangeboden," zegt Bernhard Jonker, "en na goedkeuring van het rapport, stellen wij een advies voor het, binnen het budget, upgraden en uitbreiden van de beeld- en geluidsapparatuur. Dit advies lichten we toe en als er vragen zijn beantwoorden we die bijvoorbeeld tijdens een vergadering, per e-mail of telefoon." De LOK gaat er dan vanuit dat de kerk zelf de leverancier bepaalt en ook de bestelling / het project in gang zet. Wel kan De LOK aan de hand van meerdere offertes samen met de aanvrager bepalen wat de beste keuze is. De LOK is en blijft daarin onafhankelijk. ►

Zij spreekt dus alleen een voorkeur uit wat het beste is voor de kerk / klant.

Workshops voor techniek en inhoud

Na levering van de installatie kan deze worden opgesteld en getest. Aansluitend volgt opleiding en training. "De basis hiervoor is een uitgebreide workshop. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan: korte introductie over de plek die de techniek inneemt in een viering, gebruik van de basis installatie, onderhoud van de installatie, opstelling van een band, aansluiten van de apparatuur, mixage zowel beeld als geluid, monitoring, balans tussen geluid en gemeentezang en livestream," somt de bureau-coördinator op. De LOK kan helpen bij de keuze van het beste systeem voor het gebouw en haar gebruikers. Maar ook daarna is De LOK dus van dienst door de technische mensen die het moeten bedienen, op te leiden. "Dat gebeurt door workshops op locatie waarbij zowel de techniek als de inhoud aan bod komt", zegt hij. "Enkele voorbeelden van deze workshops zijn de workshop geluidstechniek in kerken, beamertechniek, camera techniek & regie maar ook een workshop voor kosters."

Juridische aspecten en licenties

Ten behoeve van kerken die meer willen weten over licenties en alles wat daarmee te maken heeft, is vanuit De LOK de website www.opkijken.nl beschikbaar gesteld, waar veel informatie beschikbaar is. Naast een uitleg over software en hardware die handig is voor beamteams, wordt uitgebreid ingegaan op de juridische aspecten en licenties. Vragen als "voor welke muziek en liederen moeten auteursrechten worden betaald?" worden hier be-

handeld. Verder is er een doorverwijzing naar de website van Christiaan Heidema, waar een zogenaamde 'Licentie check' beschikbaar is.

Volgens Christiaan worden kerkelijke gemeenten zich wel steeds meer bewust van de risico's die ze kunnen lopen door niet in bezit te zijn van de juiste licenties. De situatie is helaas nog steeds ondoorzichtig. Voorheen had iedere kerkgenootschap haar eigen bundel en gaf dit geen problemen. Door de beschikbaarheid van bundels die in meerdere kerken worden gebruikt is de situatie complexer geworden, zeker wanneer hierin niet voor alle liederen de rechten zijn afgekocht. Feitelijk missen we hiervoor een gezamenlijk loket waarin uitgevers, auteurs en gebruikers elkaar vinden.

De LOK staat klaar om te helpen "De vraag: 'Wat kan de LOK voor ons betekenen?' wordt ons vaak gesteld. Bijvoorbeeld omdat men de infrastructuur met betrekking tot beamergebruik, ringleiding, kerkwebradio in samenhang met de geluidsinstallatie, hoopt te verbeteren in een monumentale kerk," zegt Bernhard Jonker. "Dan staat het team van De LOK klaar om te helpen. Als adviseur en belangenbehartiger voor audio- en videotechniek in kerkgebouwen wil De LOK voor u van betekenis zijn!"

► www.delok.nl

[www.christiaanheidema.nl/
index.php?Licentie_Check](http://www.christiaanheidema.nl/index.php?Licentie_Check)

Geslaagde voorlichtingsbijeenkomsten Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen

Op 11 april en 24 april jongstleden organiseerde de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen een tweetal bijeenkomsten in het land (in Joure en Rotterdam). Het doel was om de colleges die een kerkelijke begraafplaats beheren op de hoogte te brengen van de laatste ontwikkelingen. Als gastsprekers waren aanwezig de heer Wim van Midwoud (Landelijke Organisatie Begraafplaatsen) en de heer Leon Bok (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). De heer Van Midwoud gaf uitleg over het grafkostenonderzoek dat is uitgevoerd door de LOB. De heer Bok ging

in op het onderwerp "funerair erfgoed". Naast genoemde onderwerpen zijn een aantal vragen van de aanwezigen beantwoord.

Veel vragen zijn terug te vinden in het "Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen". Dit boek is via onze website te bestellen. Geïnteresseerden kunnen op verzoek de PowerPoint-presentaties van genoemde avonden per e-mail ontvangen. Stuur dan uw verzoek aan n.dejong@kerkrentmeester.nl.

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

**VADEMECUM KERKELIJKE
BEGRAAFPLAATSSEN**

Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen

Handboek voor de kerkrentmeester in de Protestantse Kerk in Nederland

Het Vademecum Kerkelijke begraafplaatsen is hét handboek voor kerkelijke gemeenten die in het bezit zijn van een begraafplaats.

Het boek geeft een zo volledig mogelijk beeld van alles wat met begraven en begraafplaatsen in kerkelijke gemeenten te maken heeft.

De uitgave is samengesteld door de Commissie Beheer Kerkelijke begraafplaatsen van de VKB, waarbij tekstbijdragen geleverd zijn door de heren R.M. Belder, ing. D.A.J. Bruil, drs. J. la Croix, mr. A. Rigters, C. Spek en drs. W. van Vliet.

Bestellen kan via webshop: www.kerkrentmeester.nl.

Onderscheidingen van de VKB

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan:

Teun van Twist,
Apeldoorn, 40 jaar koster

Ger van Welsenis,
Geertruidenberg, 50 jaar
diverse functies

Hendrik Gijsbert Bernhard van den
Breemen,
Mijnsheerenland, bijna
64 jaar organist

Wim Lagendijk, Streefkerk,
45 jaar diverse functies

Grietje ten Bos – Schuitema,
Uithuizen, 40 jaar redac-
trice kerkblad

Machiela Wiertje de Gries
– Hiddinga, Uithuizen, 40
jaar redactrice kerkblad

GOUD

toegekend aan:

Martha Burggraaff – Wondaal,
Afdeling Friesland, vele jaren
commissie beheer Franeker en 12
jaar secretaris VKB Afdeling Friesland

Jacob Hoogerbrugge,
Geertruidenberg, 34 jaar
diverse functies

Gerben Zandstra, Parrega –
Hieslum, 37 jaar diverse functies

ZILVER

toegekend aan:

Gerrit Jacobus van 't Riet, Arnhem,
vele jaren diverse functies

Jacob van Leeuwen, Bodegraven, 25
jaar organist

Gerda Luytjes, Rijssen, 25 jaar
interieurverzorgster

Gerbert-Jan Hendriksen, Tubbergen,
25 jaar organist

G. van Welsenis, Geertruidenberg

*H.G.B. van den Breemen,
Mijnsheerenland*

W. Lagendijk, Streefkerk

*M. Burggraaff – Wondaal,
Afdeling Friesland*

BRONS

toegekend aan:

Jan (Arjan) Versluis, Sliedrecht,
bijna 18 jaar organist

J. Hoogerbrugge, Geertruidenberg

G. Zandstra, Parrega – Hieslum

G.J. van 't Riet, Arnhem

J. van Leeuwen, Bodegraven

Onderscheidingen van de VKB

G. Luytjes, Rijssen

G.J. Hendriksen, Tubbergen

J. Versluis, Sliedrecht

PKN Onderscheidingen

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan:

Johan Friedrich Cos, Arkel,
59 jaar diverse functies

ZILVER

toegekend aan:

Jan Meertens, Rheden,
25 jaar predikant

EREPENNING

toegekend aan:

Hendrik Johannes Wessels,
Enschede, 11 jaar scriba en
administratief ondersteuner

J.F. Cos, Arkel

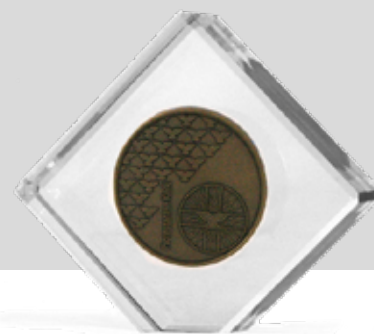

H.J. Wessels, Enschede

Erepenning in standaard

Verdient er iemand in uw gemeente ook een onderscheiding?

Kijk dan op onze website
www.kerkrentmeester.nl

Zo'n grote bijbel heb ik nog
nooit gezien. Maar die letters...
die kun je geeneens lezen!

Donatus

het vertrouwde verzekeringsloket van A tot Z

Voor kerken en kerkelijke gebouwen heeft Donatus een aantal specifieke verzekeringsproducten ontwikkeld. Ook voor kerkelijke werkers in loondienst en kerkelijke vrijwilligers heeft Donatus verzekeringen op maat. Bijvoorbeeld:

- ✦ aansprakelijkheid en rechtsbijstand
- ✦ auto/verkeersschade
- ✦ CAR-verzekering
- ✦ inboedel/inventaris
- ✦ kerkgebouwen, pastorieën en woonhuizen
- ✦ kostbaarheden
- ✦ milieuschade
- ✦ monumenten
- ✦ ongevallen vrijwilligers
- ✦ orgels
- ✦ verenigingsgebouwen
- ✦ ziekengeld
(loondoorbetaling bij ziekte)
- ✦ ziektekosten/zorgverzekering

Graag informeren wij u nader. Bel ons gerust voor een informatiefolder of een afspraak. Ook kunt u via onze website vrijblijvend een offerte aanvragen.

Donatus

Dé kerken- en monumentenverzekeraar

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

VKB VERZEKERINGEN

De VKB biedt in samenwerking met Mercer Marsh Benefits een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schaden melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en berovingsverzekering

Uw contactpersonen

DIMFIE VAN SUNDERT
010 40 60 520
info.vkb@mmc.com

JOYCE DEN HOLLANDER-OSSEWAARDE
010 40 60 817
info.vkb@mmc.com

